

zelena dežela

Glasilno Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 79, september 2009

stran

4

Pogovor s Francem Režonjo
Večno negotov trg krušnih žit

stran

10

Aktualno
Kakšna bo prihodnost
kmetijstva?

stran

6

KGZS na sejmu Agra in SPO 2009
Živahen konec poletja

stran

20

Pravni nasveti
O pogodbah

Načeti temelji

» CIRIL SMRKO LJ

predsednik

Francozi pravijo, da njihove politike začne skrbeti takrat, ko kmetje ne izražajo na glas svojega nezadovoljstva. »Ste kdaj srečali zadovoljnega kmeta? Jaz ga nisem – ne pri nas, ne kje drugje!« je povedal francoski sindikalist. Res je tarnanje značilnost kmetov, a večinoma ni brez razloga.

V tem trenutku pa skoraj ni videti niti enega razloga, da se kmetje ne bi pritoževali. Današnje stanje je tako v slovenskem kot v evropskem kmetijstvu naravnost katastrofalno. Kmetje ob prodaji svojega pridelka oz. živine ne pokrivajo več stroškov pridelave oz. priraje. Cena mleka nikoli ni bila tako nizka, saj pokriva le polovico stroškov pridelave! Prav dosti rezerv za pokrivanje razlik pa v kmetijstvu nikoli ni bilo. Takšno dalj časa trajajoče izčrpavanje kmetije ogroža njen obstoj. Razvojno naravnano kmetijstvo pa je ta hip le oddaljena utopija.

Zadnje čase so najbolj glasni pridelovalci mleka. Po Evropi se vrstijo protesti. Po zadnjem v Belgiji so svet obkrožile fotografije traktorjev s cisternami, ki so zlivali milijone litrov mleka po njivah. Kaže, da je javnost končno dojela, kaj se dogaja. Ugotovili so, da potrošnike nekdo uspešno vleče za nos, saj se prodajna cena, kljub stalnem padcu odkupne cene, nič ne spreminja oziroma se celo potihoma povečuje.

Čeprav manj glasni, pa so v enakih težavah rejci govejih pitancev, prašičev, pridelovalci poljščin. V Sloveniji lahko rečemo, da so načeti temelji obstoja slovenskega kmeta in razvoja slovenskega kmetijstva. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije neprestano opozarja na nevzdržne razmere. Vodstvo zbornice na eni strani argumentirano obvešča javnost o resnosti položaja panoge, obenem pa s predstavniki vlade išče rešitve ter poskuša vzpostaviti dialog z drugimi udeleženci »prehranske verige«.

V Evropskem parlamentu so poslanci tokrat družno nastopili v bran evropskega kmeta. Od Evropske komisije so zahtevali hitre in učinkovite ukrepe za reševanje mlečnega sektorja. V javnost dnevno prihajajo sporočila o novih srednjeročnih in dolgoročnih ukrepih. Nekateri med njimi so videti obetajoči. Predvsem zamisel o oblikovanju pravnega okvirja za pogodbeno razmerje med kmeti in mlečno industrijo, kar bi morda tudi skupaj s termiskim trgom mleka prispevalo k uravnoteženju trga in ohranjanju lojalne konkurence. Dosti obeta tudi program šolskega mleka in ciljna promocija mlečnih izdelkov. Načrtovana izplačila enkratne pomoči v višini do 15 tisoč evrov na kmetijo in 600 milijonov težak paket tržnih ukrepov ne bosta imela pravega učinka, če ne bo korenitih posegov v obstoječo nepravilno formulo razdeljevanja razlike med odkupno in prodajno ceno ter ciljno zastavljene promocije z namenom dolgoročnega dviga porabe mleka in mlečnih izdelkov. Do slednjega je moč priti le z vzgojo. Pravijo, da upanje umre zadnje. Zato upajmo, da se bo evropski politični vrh iz te mlečne zgodbe česa tudi naučil! In upajmo, da bo končno vzpostavljen model za določitev pravične cene hrane tako za kmete kot za potrošnike.

Vsem kmeticam in podeželskim ženam in dekletom voščim ob 15. oktobru, svetovnem dnevu kmetič. Vedite, da cenimo vaše delo, čeprav tega dostikrat ne znamo povedati! Hvala vam za vaš trud in prispevek k bolj kakovostnemu življenju na podeželju!

Ciril Smrkolj, predsednik

IZ VSEBINE

NOVICE

Obnova postopka odmere dohodnine za leto 2008	3
Iskanje rešitve.....	3

POGOVOR S FRANCEM REŽONJO

Večno negotov trg krušnih žit	4
-------------------------------------	---

KGZS NA SEJMU AGRA IN SPO 2009

Živahen konec poletja	6
Tešanovci – svet v malem	9

AKTUALNO

Kakšna je prihodnost kmetijstva?	10
Zakon o zadrugah v obravnavi	11
Podelitev certifikatov o nacionalni poklicni kvalifikaciji	11
Živinoreja v odnosu do okolja	12
Prihaja nova uredba o klavničnih odpadkih	13
Nov katalog Prijazno podeželje	13
Podelitev licenc 31 svetovalcem	14
Zmaga Pratoline OM	14
Podeželje v mestu Maribor	15
Projekt LIFE ni bil odobren	15
Napovednik izobraževanja	15
Stalež živine v Sloveniji	16

GOZD IN LES

Trg za lesom se zopet razvija	17
-------------------------------------	----

DELO ORGANOV KGZS

Vrsta pomembnih zakonov pod drobnogledom upravnega odbora.....	18
Številne aktivnosti organov KGZS	18
Do sedaj premalo podpore pridelovalcem mleka	19

PRAVNI NASVETI

O pogodbah (1. del)	20
---------------------------	----

MEDNARODNA DEJAVNOST

Evropski mlečni sektor v krizi	22
KGZS na Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju	22

ZA SPROSTITVE

Povitnek	23
Svetovni dan kmetič	23

VABIMO

Jesenski sejem v Komendi	24
14. državno tekmovanje v strižnji ovc Podlipa 2009	24
6. vseslovenski shod kmetov na Ponikvi in Slomu	24

Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Naslov: Celovška 135, 1000 Ljubljana, tel.: 01/ 513 66 00, faks: 01/ 513 66 50, zelena.dezela@kgzs.si

Uredniški odbor: Andrej Kermavnar (predsednik), Ema Zadel (podpredsednica), Vlado Avguštin, Jože Benec, Bogdana Brilj, Marjana Cvirn, Maks Ipavec, Anita Jakuš, dr. Stane Klemenčič, Jože Meolic, Alojz Pori, Jernej Redek, Franc Režonja in Darinka Sebenik
Odgovorna urednica: mag. Tatjana Čop, tel.: 01/513 66 52, 01/513 66 40

Grafično oblikovanje, prelom in izvedba: Kmetijska založba, d.o.o.

Naslovnica: Podeželje v mestu Maribor, foto: Tatjana Vrbošek

Jezikovni pregled: Marjana Cvirn. Tisk: Delo, d. d.

Naklada: 93.000 izvodov. Cena: 0,35 €.

Časopis je za člane KGZS brezplačen.

Obnova postopka odmere dohodnine za leto 2008

Davčni zavezanci, ki niso vložili ugovora zoper informativni izračun dohodnine za leto 2008, kljub temu lahko vložijo vlogo za obnovo postopka odmere dohodnine. Ob tem opozarjamo na rok - zavezanci lahko vlogo vložijo najkasneje do 6. oktobra 2009.

Davčna uprava RS (DURS) je po odločitvi Vlade RS, da se plačila za območja z omejenimi dejavniki za kmetijsko pridelavo (OMD) izvzamejo iz obdavčitve, davčnim zavezancem, katerih zemljišča ležijo na teh območjih, izdala novo odločbo o odmeri obveznosti iz kmetijske dejavnosti za leto 2008. Drugače pa je DURS ravnala v primeru informativnih izračunov dohodnine. Tistim davčnim zavezancem, ki so zoper informativni izračun

Obnovo postopka lahko predlagajo davčni zavezanci, ki izpolnjujejo kriterije:

1. so prejeli odločbo o obveznostih iz kmetijstva za leto 2008 in informativni izračun dohodnine za leto 2008,
2. so prejeli obdavčljive subvencije in obdelujejo kmetijska zemljišča v OMD območju,
3. so se zoper odločbo o obveznostih iz kmetijstva za leto 2008 pritožili oziroma jim je to odločbo davčni organ spremenil po uradni dolžnosti,
4. zoper informativni izračun dohodnine za leto 2008 niso podali ugovora do 12. junija 2009 in
5. so prejeli novo Obvestilo o višini dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti.

do 12. junija 2009 podali ugovor, se je ta upošteval kot nova napoved, vsem, ki ugovora niso po-

dali, pa se informativni izračun dohodnine upošteva kot pravno-močna in izvršljiva odločba.

Ne glede na to lahko slednji predlagajo obnovo postopka odmere dohodnine za leto 2008.

Obnovo postopka naj predlagajo tisti davčni zavezanci, ki poleg naštetih kriterijev ocenjujejo, da bi jim bila v novem izračunu dohodnine ta odmerjena v nižjem znesku oziroma bi prišlo do spremembe pri vračilu oziroma doplačilu dohodnine.

Predlog se vloži v roku enega meseca od prejema Obvestila o višini dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Obvestila so bila poslana 17. avgusta 2009 po navadni pošti, zato DURS za določitev datuma vročitve upošteva fikcijo vročitve 20 dni od odpreme. Obvestilo se tako šteje za vroče-

no 6. septembra 2009, enome-sečni rok za vložitev predloga za obnovo postopka pa bo potekel 6. oktobra 2009.

Z namenom, da bi se davčnim zavezancem olajšal postopek, je bil s strani DURS pripravljen tudi obrazec predloga za obnovo postopka, ki je na voljo na spletni strani KGZS. Izpolnjen obrazec naj davčni zavezanec ustrezno dopolni in do 6. oktobra 2009 pošlje po pošti ali osebno odnese na pristojni davčni urad. Na podlagi 28. člena Zakona o upravnih taksah so dokumenti in dejanja v zvezi s postopki pred davčnim organom takse prosti.

» MAG. NEVA PAJNTAR
» GAŠPER CERAR

Iskanje rešitve

Vodstvo KGZS se je srečalo z ministrom za finance dr. Francetom Križaničem. Poleg Zakona o dohodnini se mora spremeniti tudi Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka.

Predsednik KGZS **Ciril Smrkolj** se je skupaj s sodelavci 22. septembra srečal z ministrom za finance **dr. Francetom Križaničem** in njegovimi sodelavci. Na sestanku, na katerem je bila prisotna tudi **mag. Sonja Bukovec**, državna sekretarka ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s sodelavci ter predstavniki Sindikata kmetov Slovenije. Ciril Smrkolj je zahteval, da vlada skupaj obravnava noveli Zakona o dohodnini in Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, saj je to tudi v skladu s sklepom vlade maja letos.

Stanje v zemljiškem katastru je še vedno neurejeno, prav tako še nismo uveljavili drugačnega sistema izračunavanja katastrskega dohodka. S sprejetjem novele Zakona o dohodnini bi ponovno uveljavili le delno rešitev, zato KGZS predlaga, da se sprejem novele odloži oziroma takoj pripravi skupno rešitev.

KGZS bo pri zahtevah vztrajala, saj v teh težkih razmerah nikakor ne pristaja na dodatno povečevanje davčnih obremenitev kmetijstva.

Vlada RS je na svoji seji 24. septembra obravnavala nov predlog Zakona o spremembi Zakona o dohodnini, v katerem so upoštevane zahteve KGZS, da se OMD plačila izključijo iz obdavčitve. Predlog zakona tudi ne predvideva novega načina obdavčitve sredstev prejetih in naslova ukrepov kmetijske politike oz. državnih pomoči. To področje bo obravnavano ob spremembi zakonodaje, ki ureja področje katastrskega dohodka.

Večno negotov trg krušnih žit

Franc Režonja je od 15. aprila letos predsednik odbora za poljedelstvo. Že od začetka delovanja Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije zelo dejaven v njenih organih. Po izobrazbi je univerzitetni diplomirani inženir kmetijstva. Od leta 2005 je direktor Kmetijsko gozdarskega zavoda Murska Sobota. Sicer obdeluje manjšo kmetijo, usmerjeno v poljedelstvo.

Javnost je seznanjena s težavami pridelave oz. ekonomičnosti pridelave žit predvsem, ko se začne približevati čas žetve in s tem vsakoletna pogajanja za ceno pridelka. Verjetno ste vedeli, da bo tudi v vašem mandatu to eden izmed trših orehov. Kaj je odbor na tem področju že storil in kako se nameravate lotiti te najbolj pereče težave?

Naj najprej poudarim, da cena žit oz. pšenice nikakor ni edina težava, s katero se bo odbor ukvarjal. Delo odbora se je spomladi komaj začelo, imeli smo dve redni seji, vendar je že začetek mandata pokazal, da bo naš odbor tisti, ki se bo zelo dejavno lotil svojega dela. Dogovorili smo se za korektno zastopanje vseh kmetov znotraj odbora, saj je področje dela široko: pridelava vseh vrst poljščin, vrtnin, cvetja, hmelja, zelišč kakor tudi raba travinja. Osnova delovanja odbora je v enakovrednem obravnavanju vseh. Seveda je potrebno opredeliti obseg težave in čas, v katerem jo je potrebno rešiti, ali z drugim besedami, pri delu je pomembno zaznati in opredeliti prioritete.

Na prvih dveh sestankih smo poleg programa dela in oblikovanja posameznih komisij imeli že kar nekaj vročih razprav. Na področju semenske pridelave, konkretno glede pravilnika o dolžnostih uporabnikov FFS, smo zelo jasno zahtevali uporabo tudi lastnega semena. Pregledali smo spremembe uredbe o neposre-

Franc Režonja je 15. aprila letos prevzel vodenje odbora za poljedelstvo pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije.

dnih plačilih od leta 2010 dalje in izplačila neposrednih plačil za lani in letos. Veliko časa smo namenili ekonomski situaciji v kmetijstvu, ki pa v nobeni kmetijski pridelavi ni dobra, in letos kmetje pri vseh panogah beležimo izgube. Imenovali smo posamezne člane v delovne skupine, tudi za žita, ki je zelo dejavna

Pogajalska skupina za pšenico je bila ustanovljena iz predstavnikov stanovskih organizacij: KGZS (Franc Režonja, Franc Obran), Sindikat kmetov Slovenije (Franc Kučan, Franc Štih), Zadrufna zveza Slovenije (Janez Rihtarič, Marjan Janžekovič), d.d. (Danilo Rihtarič). Drugi so se vključevali po potrebi. Pred 16. junijem so bila tako pri kmetih kot kupcih pričakovanja glede letine precej-

šnja – predvidevali smo normalno letino tako po količini kot po zelo dobri kakovosti krušnih žit. Tudi ocene poljščin posameznih inštitucij so to pričakovanje potrjevale. Nato pa je prišlo do sprememb in tako slabe letine, kot je letos, naši pridelovalci ne pomnijo. Opravili smo številne pogovore za sanacijo obstoječega stanja, v katera so bila vključena vpletena ministrstva: ob kmetijskem še Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za obrambo. V obravnavi so naši predlogi glede sanacije v obliki povračila za škode, ki nastanejo zaradi naravnih nesreč, kot alternativni predlog pa program de minimis, ki ga država lahko uporabi, da tudi v bodoče zagotovi pridelavo krušnih žit v Sloveniji.

Kako bi opredelili položaj Slovenije v Evropi glede ekonomičnosti pridelave žit?

Slovenija je znotraj EU posebna po pridelavi poljščin, ki jih imamo edino na severovzhodnem in južnem delu, ob tem pa je ena manjših držav in na tem področju ne predstavlja zelo velikega problema, še manj pa trga. Problem ekonomike pridelave naših žit je v zgodovinskem dejstvu razdrobljenosti pridelovalnih parcel pri kmetih, ki se s tem ukvarjajo, in razdrobljeni ter neučinkoviti nabavno-prodajni funkciji ter tudi na ta način dragi pridelavi žit. Izjeme so seveda veliki kompleksi, kjer je ekonomika pridelave povsem enaka žitnicam širom Evrope. Cene žit in reprodukcijske materiala v Evropi se vedno primerjajo z ameriškimi in azijskimi in o njih vedno odločajo velike države in veliki igralci, kajti med strateške surovine ob koruzi in soji ter sladkorju spada tudi pšenica. Letošnje leto je bilo za krušna žita neugodno in pridelek je slabši od predlanskega in lanskega. O zmanjšanju letine poročajo vse velike pridelovalke žit: v ZDA je letina za 15 % manjša, v Ukrajini za 28 %, v Kanadi za 18 %, v Rusiji za 6 % in v državah EU v povprečju za 11 %. Tudi ekonomičnost pridelave ob enakih pogojih je primerljiva. Tako lahko pridelovalce ob manjši pridelavi reši samo večja svetovna poraba, na katero pa ima Slovenija zelo majhen vpliv.

Odbor za poljedelstvo pri KGZS

Odbor za poljedelstvo je bil ustanovljen 15. aprila 2009. Člani so med sabo izvolili predsednika in dva podpredsednika odbora. Predsednik odbora je Franc Režonja, podpredsednika pa dr. Jure Čop in Ivan Bučar. Strokovna tajnica je dr. Dušica Majer. Vseh članov odbora je skupaj trinajst. Poleg omenjenih so še: Jožica Bolčič, Stane Rupnik, Anton Filak, Milan Kalan, Ferdinand Kunst, Marjan Janžekovič, Jožef Orthaber, Simon Pori, Branko Virag in Franc Jordan. Sestava članov je načrtovana tako, da je pokrito celotno območje Slovenije, prav tako pa tudi posamezne proizvodne usmeritve znotraj poljedelstva.

Naloge odbora so predvsem spremljanje panoge na vseh področjih poljedelstva. Odbor se odziva na posamezne pobude ter o težavah panoge opozarja tako stanovske organizacije kakor tudi zakonodajno in izvršno oblast, predvsem pa išče rešitve za odpravo težav ter deluje v smeri izboljšanja položaja panoge.

Kaj je krivo za takšen položaj?

Neenaki pogoji pridelave glede obsega in kakovosti proizvodnih sredstev tako doma kakor med članicami EU. Slovenski kmetje smo boljši pridelovalci žit, če imamo enake pogoje kot drugi, s katerimi se primerjamo. To vedno znova dokazujemo. Odkar je Slovenija članica EU, so parametri kakovosti naših žit v odkupih enaki ali višji od drugih članic EU ob slabših talnih pogojih in dražjih repromaterialih, vključnih v proizvodni proces.

Ali ima odbor za poljedelstvo kakšne predloge za rešitev položaja v panogi?

Še naprej je potrebno zelo dejavno delati na področju zavarovalništva poljščin. Osebnostno menim, da smo najdlje na tem področju prišli v Pomurju, ki pa je žal

tudi najbolj izpostavljeno naravnim nesrečam. Naslednja zelo pomembna naloga nas čaka na področju koncentracije proizvodnih sredstev, torej zemlje, in na področju nabavno-prodajnega trga, kjer so še največje rezerve. Pšenica predstavlja v povprečni ceni kruha, ki ga slovenski potrošnik kupi, 5-7 %. Torej bi morali tisti, ki na tej surovini služijo, državi plačati posebni davek od profitov, ki bi se zlival nazaj v pridelavo pšenice. Tako bi se zagotavljala prehranska varnost tako državljanov kot davkoplačevalcev. Osebnostno menim, da bi tak model morali uporabiti tudi pri drugih pridelkih in izdelkih.

Kakšna je trenutna cena pšenice?

Odkupna cena pšenice je tržna cena, kajti kmetje zanjo dobiva-

jo od 80 do 95 evrov na tono. To je katastrofalno, če računamo, da je polnolastna cena 193 evrov. Ob dejstvu, da letos Slovenija krušne pšenice nima, vsaj sodeč po ceni ne, in da so mlinci pred žetvijo še imeli kar velike zaloge, se kakšni veliki posli niso dogajali. Kaj bi se zgodilo pri nas ob normalni letini, lahko samo ugibamo, saj so neurja s točo odnesla čez 40 % domačega pridelka. Problem pa je tudi moča v drugi polovici junija in prvi polovici julija, saj so vsakodnevne padavine povzročile dodatno katastrofalno slabšanje parametrov, predvsem števila padanja, HT, SB, in dodatne težave zaradi prisotnih strupov v zrnih ter poslabšanja strukture njiv zaradi gaženja.

Kakšno pa je vaše mnenje o prihodnosti trga s pšenico doma in v svetu?

Slovenski pridelovalci pšenice se moramo poslovno povezati v močan sistem, ne glede, kako se bo imenoval, pa če to želimo ali ne. Njegova naloga bi morala biti poslovno organizirati pridelavo pšenice in drugih poljščin predvsem za znanega kupca, kar v sedanjih razmerah ni možno. V ta sistem bi se prostovoljno vključili vsi tržni pridelovalci, ne glede na velikost KMG. Znotraj tega sistema bi morali biti vsi lastniki skladiščnih kapacitet, tudi država, ki ima zelo velike kapacitete. Po podatkih, ki so na razpolago, ni silosa, kjer država tako ali drugače ne bi sofinancirala določenega dele-

ža, zato je projekt povsem možno realizirati, če obstaja volja za to. Ta sistem bi imel nabavno in prodajno funkcijo in tako bi šele kot močan sistem, ki bi za sabo imel npr. 100 do 120 tisoč ton pšenice nadpovprečne kakovosti ali katere druge poljščine, bil komercialno zanimiv sogovornik velikim trgovcem. Tudi nabavni trg repromateriala mora funkcionirati po enakem načelu, od nabave mineralnih gnojil, zaščitnih sredstev idr. Vse drugo je premalo za resno nastopanje proti velikim sistemom. Slovenci imamo v pridelavi pšenice tako visoke standarde, da ob sedanjem ekonomskem položaju na področju nabavnega trga repromateriala ob sprostitev določenih elementov v podukrepih KOP že mejimo na masovno ekološko pridelavo. Vendar tako dobrega pridelka ne znamo prodati, ker smo organizacijsko in poslovno razbiti na mikrosisteme in poslovno nepovezani. V kolikor bi prišlo do tako velikih premikov, bi po podatkih, s katerimi razpolagamo, večino slovenske pšenice lahko po višjih cenah prodali izven Slovenije. V Sloveniji žal tudi v bodoče ne bo možno prodati pšenice, ker so dejavniki odločanja glede nabavnih tokov za Slovenijo izven države oziroma so to lastniki trgovskih velikanov, ki so si slovenski trg med sabo razdelili in ga pridno izkoriščajo. Žal vse kaže, da bo tako ostalo tudi v prihodnje.

» TATJANA ČOP

NAKUP DOMAČIH IZDELKOV OHRANJA SLOVENSKO PROIZVODNJO! KUPUJMO DOMAČE!

Živahen konec poletja

Zadnji dnevi avgusta in prvi septembra so bili v znamenju pomembnih mednarodnih dogodkov. Mednarodni kmetijsko-živilski sejem Agra v Gornji Radgoni je letos potekal nekoliko kasneje in nekoliko dlje. Svoja vrata je odprl 29. avgusta, zaprl pa 5. septembra. Na ta dan se je tudi zaključilo 56. svetovno prvenstvo oračev, ki je bilo tokrat organizirano v prekmurskih Tešanovcih pri Moravskih Toplicah.

Kmetijsko gozdarska zbornica je bila ponovno prisotna z razstavnim prostorom, ki je bil v delu namenjen predstavitvi in promociji različnih združenj in zvez, kmetijsko-gozdarskih zavodov in drugih zavodov v kmetijstvu in gozdarstvu, deloma pa je bil namenjen informiranju članov o delu zbornice na strokovnem področju in na področju zastopanja interesov članstva.

V osmih dneh sejma je bila Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije organizatorica ali soorganizatorica številnih srečanj in posvetov ter razstav živali. V nadaljevanju bomo predstavili nekatere od teh dogodkov.

ODPRTJE SEJMA NA ZADNJO AVGVSTOVSKO SOBOTO

Tako kot lani je tudi letos predsednik države dr. Danilo Türk slavnostno odprl 47. mednarodni kmetijsko-živilski sejem, ki letos prvič poteka pod novim imenom Agra. Pred slavnostnim odprtjem so prisotne nagovorili še minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Milan Pogačnik, predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ciril Smrkolj, direktor Pomurskega sejma Janez Erjavec in župan Gornje Radgone Anton Kampuš.

Dr. Danilo Türk je nagovor začel z mislijo, da še danes velja enako, kot je nekdaj v antičnem Rimu – politik, ki se ne zanima za kmetijstvo, nima kaj početi v politiki. Po teh besedah, ki jim je sledil glasen aplavz, je predsednik Türk nadaljeval: »Ko sem imel lansko leto prvič priložnost sodelovati kot otvoritelj sejma, smo veliko govorili o lanski svetovni prehranski krizi, ki je izjemno dramatično postavila v ospredje vprašanje prehranske varnosti in vprašanje kmetijstva v odločilnih globalnih izzivih svetovnega razvoja. Ta dramatičnost ni pozabljena. A letos je v ospredju neka druga kriza: svetovna recesija, ki spet z enako silovitostjo postavlja v ospredje vprašanja razvoja in z enako pomembnostjo postavlja prehransko varnost in razvoj kmetijstva v neposredne izzive razvoja sveta kot celote.«

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Milan Pogačnik je o sejmu dejal, da je tudi v kmetijstvu, gozdarstvu in živilstvu potrebna tovrstna izmenjava znanja in izkušenj. »Stanje v slovenskem kmetijstvu in gozdarstvu je odraz vpetosti v širši evropski trg in trenutnega ekonomskega in gospodarskega stanja tako v EU kot v svetu. K temu so svoje letos ponovno dodale tudi neugodne vremenske razmere, ki so po hudi toči in obilnemu deževju zelo zmanjšala količino in kakovost žit. Vlada RS in ministrstvo ves čas spremljamo dogajanje v kmetijstvu in se odzivamo tako z nacionalnimi ukrepi kot

Odprtja sejma Agra so se udeležili številni ugledni gostje. Za letošnje popestritev pa so poskrbeli predstavniki ekip oračev, ki so nekaj dni kasneje pomerili na svetovnem prvenstvu v oranju (z državnimi zastavami v ozadju).

Predsednik države dr. Danilo Türk je s soprogo in ministrom za kmetijstvo dr. Milanom Pogačnikom obiskal razstavní prostor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, kjer sta jih sprejela predsednik KGZS Ciril Smrkolj in direktor KGZS Igor Hrovatič.

ukrepi, ki jih omogoča skupna kmetijska politika,« je dejal med drugim in naštel celo vrsto ukrepov

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ciril Smrkolj je se je na odprtju v imenu slovenskih kmetov zahvalil Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za aktivno delo pri pripravi nove nacional-

ne strategije razvoja slovenskega kmetijstva. Kot je poudaril v svojem govoru, je ta dokument temeljni usmeritveni akt nadaljnega razvoja kmetijstva. »Upamo, da bodo nevladne organizacije in druge ustanove uspešno predihale ta dokument in oblikovale koristne smernice za razvoj našega podeželja,« je še dodal Ciril Smrkolj. S tem

namenom je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije 4. septembra v Pomurju organizirala mednarodno konferenco kmetijskih nevladnih organizacij EU in Zahodnega Balkana. Na njej je sodelovalo 18 delegacij iz 12 držav. Na konferenci so opredelili skupne probleme in podali predloge za nadaljnje izboljševanje stanja v kmetijstvu.

»Sejemska dejavnost črpa svojo energijo v razvoju, inovacijah in tehničnem napredku, vendar mora biti tudi usmerjevalka razvoja, kar je do sedaj tudi bila,« pa je med drugim ob odprtju dejal direktor Pomurskega Sejma **Janez Erjavec** in izrazil zaskrbljenost, da v Sloveniji ostaja vedno manj obdelovalne zemlje in vedno manj slovenskih blagovnih znamk na policah trgovin.

POSVET ZVEZE PODEŽELSKE MLADINE

»Kmetijstvo brez mladih in inovativnih kmetovalcev je kot drevo brez cvetja in listov,« je v uvodu v posvet Zveze podeželske mladine 30. avgusta dejal predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije **Ciril Smrkolj**. Okrogla miza, ki je odprla številna vprašanja o izzivih mladih inovativnih kmetov in kmetov, je skozi odprto razpravo ponudila mnoge usmeritve tako za Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, ki podpira mlade, kot tudi za Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano. Predsednik KGZS je mlade spodbudil, naj z boljšim medgeneracijskim dialogom podprejo razvoj slovenskega podežlja in države nasploh.

Na pogovoru za okroglo mizo so sodelovali **Branko Tomažič**, podpredsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, **Branko Ravnik**, direktor direktorata za kmetijstvo na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, **Rok Sedminek**, podpredsednik evropskega združe-

nja mladih kmetov, mlada kmetica **Martina Podpečan** ter mlada kmeta **Robert Kadivec** in **Jožko Košir**.

V zaključku je pomen združevanja mladih poudarila predsednica Zveze podeželske mladine Urška Senčar in zaključila z mislijo, da biti kmet ni le služba, temveč poslanstvo in način življenja.

KGZS JE OPOZORILA NA KATASTROFALNO STANJE V SLOVENSKEM KMETIJSTVU

V sklopu sejma Agra je 31. avgusta potekala novinarska konferenca KGZS, na kateri so sodelovali predsednik **Ciril Smrkolj**, podpredsednik **Marjan Golavšek** in direktor **Igor Hrovatič**. »Slovenski javnosti želimo sporočiti, da je stanje v kmetijstvu z eno samo besedo katastrofalno. Zaradi nezmožnosti pokrivanja stroškov kmetovanja se načenjajo temelji eksistenčnega obstoja slovenskega kmeta in razvoja kmetijstva.« S temi besedami je Ciril Smrkolj začel predstavitev aktualne problematike v kmetijstvu. Zaradi nekajletnega nepokrivanja stroškov pitanja mladega goveda je na primer močno ogrožen obstoj kmetov zlasti v hribovitih območjih. Pojavlja se tudi resen problem v prireji mleka in pridelavi žit. Predsednik KGZS je še opozoril, da je finančni vložek Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v pridelavo mleka in žita premajhen. »Radi bi opozorili, da je nerazumno, da se v Sloveniji že več kot desetletje pogovarjamo o sistemu zavarovanj v kmetijstvu brez večjih rezultatov. Veliko pričakovanj je usmerjenih v novo Strategijo za razvoj kmetijstva, vendar dvomimo, da bo ta strategija reševala omenjene eksistenčne probleme kmetov.«

Ob koncu konference je v imenu Kmetijsko gozdarske

Glavna zvezda tokratne podelitve je bila gotovo krava Vidra rejca Franca Štuhca, prva krava lisaste pasme v Sloveniji, ki je v življenjski dobi namolzla 100.000 kg mleka. Izjemna krava živi na kmetiji v vasi Gajševci pri Ljutomeru.

zbornice Slovenije **Ciril Smrkolj** pozval potrošnike, naj na trgovinskih policah zavestno izbirajo slovensko hrano.

NAGRADE NAJBOLJŠIM RAZSTAVLJENIM ŽIVALIM

»Razstava živali je tudi priložnost za promocijo panoge, ki jo je močno prizadela gospodarska recesija,« je na podelitvi povedal predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije **Ciril Smrkolj** in izrazil upanje, da bodo v novi Strategiji razvoja kmetijstva določene tudi smernice razvoja živinoreje. »Vsak, ki pride z živaljo na sejem, je zmagovalec in zmagovalec je tudi vsak, ki vsako jutro pomolze kravo,« je še dodal Ciril Smrkolj in se posebej zahvalil sodelavcem kmetijske svetovalne službe pri KGZS, ki so tako dobro organizirali razstavo.

DAN KMETIJSKO GOZDARSKE ZBORNICE SLOVENIJE

Že tradicionalno je sejmski četrtek namenjen Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije. Na osrednjem prireditvenem prostoru je potekala kmečka tržnica Podeželje v mestu, v okviru katere se je predstavilo enajst kmetij.

V dopoldanskem času so slavnostno podelili licence enaintridesetim kmetijskim

svetovalcem. Licenca je sicer le uradna potrditev novega znanja, ki so ga pridobili svetovalci, ključnega pomena pa je, kot je v nagovoru poudaril predsednik KGZS **Ciril Smrkolj**, zavest, da morajo strokovnjaki nenehno utrjevati obstoječa in nabirati nova znanja, ki jih bodo uspešno podajali kmetom.

Izobraževanje kmetov pa ni nič manj pomembno, kar je potrdilo kar 72 podeljenih certifikatov **Nacionalne poklicne kvalifikacije**.

Ob zaključku nagradne akcije **S kmetije za vas**, ki je v organizaciji KGZS in tednika Kmečki glas letos potekala že štirinajstič, so podelili nagrade kmetijam za najuspešnejšo promocijo in prodajo domačih pridelkov in izdelkov. Letos se je prijaviло osem kmetij iz različnih koncev Slovenije, ki jih je v juliju obiskala in ocenila strokovna komisija. KGZS s to akcijo spodbuja kmetije k inovativnosti pri trženju svojih izdelkov. Prvo nagrado je prejela **zeliščna kmetija Kalan** iz Podlešja.

MEDNARODNA KONFERENCA KMETIJSKIH NEVLADNIH ORGANIZACIJ

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je 4. septembra or-

KGZS je v času sejma organizirala Mednarodno konferenco kmetijskih nevladnih organizacij EU in Zahodnega Balkana. Udeležilo se je osemnajst delegacij iz enajstih držav.

organizirala **Mednarodno konferenco kmetijskih nevladnih organizacij EU in Zahodnega Balkana**. Na konferenci so sodelovali predstavniki iz enajstih držav s kar osemnajstimi delegacijami. Dogodka so se udeležili številni predstavniki slovenskih kmetijskih nevladnih organizacij. Vabilu so se odzvali v večjem številu tudi zamejski Slovenci, s katerimi zbornica sodeluje.

Kot je povedal predsednik KGZS **Ciril Smrkolj**, kmetijske nevladne organizacije vedno delajo v širšem interesu države in družbe. Konferenca je po mnenju Smrkolja namenjena, da se nevladne kmetijske organizacije iz različnih držav med seboj spoznajo, predstavijo svoje delo in poiščejo možnosti večje povezanosti v enoten sistem. Vloga srečanja je tudi reševanje problemov, ki tarejo nevladna združenja. Kmetje seveda od teh organizacij veliko pričakujejo, vendar se je ob množici dogodkov, dejavnosti ter številnih novih predpisih včasih težko pravočasno odzvati na specifične aktualne probleme kmetov.

Konferenca se je neizogibno dotaknila tudi trenutne gospodarske krize. Navsezadnje je prav kmetijski sektor tisti, ki

povsod zagotavlja hrano in s tem obstoj človeštva. Nerazumni so slabi pogoji, v katerih kmetje po svetu obdelujejo zemljo. Zaslužijo si, da v prihodnje tudi oni dobijo primeren socialni status, ki jim pripada. Zato morajo vse nevladne kmetijske organizacije nastopiti skupaj in svoje predloge, zamisli za izboljšanje položaja kmeta jasno sporočiti predstavnikom političnih vrhov. Vlogo nevladnih organizacij pri zastopanju interesov družbe »od spodaj navzgor« je poudaril tudi minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. **Milan Pogačnik**. Povedal je še, da je sodelovanje vladnih in nevladnih organizacij je nujno še zlasti v času zaostrenih gospodarskih razmer, ko je potrebno zagotoviti čim večjo stabilnost znotraj panoge.

Direktor KGZS **Igor Hrovatič** je poudaril nujnost prilagajanja posameznih elementov skupne kmetijske politike posebnostim kmetijstva v posameznih državah članicah. V KGZS zahtevajo, da se raven sredstev skupne kmetijske politike ne zmanjšuje ter da se ohrani možnost izvajanja ukrepov, prilagojenih potrebam članic. Med predlogi je tudi uvedba diferenciranih

regionalnih plačil, katerih višina bo pogojena z obtežbo živali na kmetijskih gospodarstvih. Na ta način bi ohranili obdelanost površin, krepili proizvodno funkcijo kmetijstva in z okoljskega vidika izboljšali krogotok hranil v prostoru.

Obenem so pozvali Evropsko komisijo, da upošteva razlike med razvitostjo kmetijstva med starimi in novimi članicami EU ter temu prilagodi bodoče financiranje in pravni red skupne kmetijske politike.

KGZS se zavzema za boljšo koordinacijo pri načrtovanju, izvajanju in vrednotenju politike razvoja podeželja in regionalne politike na sku-

pnem podeželskem prostoru. Namen teh dejavnosti je doseganje sinergije skupnih ciljev obeh politik, tako v okviru Evropske komisije kot na nacionalni ravni. Srečanje, ki je poleg strokovnih predstavitev ponudilo tudi konstruktivno razpravo, je dober korak naprej k združevanju sil nevladnih kmetijskih organizacij na mednarodni ravni. Moč nevladnih organizacij postane vidna šele tedaj, ko poenoteno stopijo skupaj.

» IVANA BRATOŽ
» TATJANA VRBOŠEK
» TATJANA ČOP
» MIRAN MATE

Razstavni prostor KGZS je bil namenjen tako predstavitev posameznih zvez in združenj kot tudi informiranju članov.

Tešanovci – svet v malem

Prekmurska vasica Tešanovci pri Moravskih Toplicah je tako rekoč čez noč postala svetovno znana, saj je gostila 56. Svetovno prvenstvo v oranju. Prekmurska strnišča in ledine je oralo 59 oračev iz tridesetih držav.

Prvaka 56. svetovnega prvenstva v oranju: levo Belgijec Roel Cuyvers (obračalni plug) in desno Avstrijec Werner Eder (plug krajnik).

Po svečanem odprtju v četrtek, 3. septembra, sta sledila tekmovalna dneva – v petek, 4. septembra, oranje strnišča in v soboto, 5. septembra, oranje ledine. Prvenstvo je odprl minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Milan Pogačnik. Predsednik organizacijskega odbora in predsednik KGZS Ciril Smrkolj je vsem tekmovalcem zaželel uspešno oranje.

Že po prvem tekmovalnem dnevu je Michael Deimel, predsednik Svetovne organizacije oračev (WPO), v pogovorih z novinarji izrazil navdušenje nad organizacijo tekmovanja. »Odkar se udeležujem svetovnih prvenstev v oranju, in tega je več kot deset let, še nisem videl boljše organiziranega prvenstva – takorekoč idealno!« je poudaril Deimel.

Na novinarski konferenci ob koncu prvega tekmovalnega dneva je podpredsednik orga-

nizacijskega odbora SPO 2009 Marjan Kardinar predstavil potek tekmovanja in prve vtise. Čeprav vidno utrujena, sta si slovenska tekmovalca vzela čas za pogovor z novinarji. Malo manj zadovoljen s srečo z žrebom številke parcele je bil Igor Pate, saj je poudaril, da oranje parcele s precej globokimi kolesnicami od kombajna ni bilo enostavno in se bo zanesljivo poznalo pri rezultatu. Jože Zver pa je bil s prvim tekmovalnim dnevom dokaj zadovoljen. Ob tem je Alojz Avšič, dolgoletni trener in član WPO odbora, predstavil osnovna merila ocenjevanja ter podal nekaj vtisov o prvem delu tekmovanja. Predstavnika novozelandske in švedske ekipe sta na kratko predstavila lokaciji prihodnjih prvenstev (leta 2010 in 2011) ter poudarila, da na takšno organizacijo tekmovanja, kot je v Tešanovcih, preprosto ne moreš imeti pripomb. Obenem sta izrazila navdušenje nad Slovenijo.

»V Slovenijo smo pripotovali že prej, saj smo se želeli primerno pripraviti. V tem času so se razvila prava prijateljstva in prepričan sem, da se bomo še vrnili. Seveda bomo Slovenijo priporočali tudi našim znancem. Če ne bi bilo svetovnega prvenstva v oranju, skoraj zanesljivo ne bi nikoli obiskali vaše lepe države. Tako pa se bomo še vračali!« je poudaril predstavnik novozelandske ekipe.

Po drugem dnevu, ki je kljub jutranjem dežju in skoraj poplavljenim tekmovalnim površinam, pritegnil okoli 25 tisoč gledalcev, je bilo skoraj jasno, da ostajata v obeh kategorijah na vrhu zmagovalca prejšnjega dne. Tako sta Avstrijec Werner Eder (plug krajnik) in Belgijec Roel Cuyvers (obračalni plug) tudi drugi dan z oranjem ledine dokazala, da sta izmed 59 tekmovalcev iz 30 držav najboljša. V skupni uvrstitvi je Igor Pate iz okolice Novega mesta zasedel 8. mesto v kategoriji oranja z obračanim plugom, Jože Zver iz prekmurske vasi Brezovica pa 12. mesto v kategoriji oranja s plugom krajnikom.

V večernih urah se je 5. septembra s sklepno svečanostjo končalo 56. Svetovno prvenstvo v oranju. Tekmovalce, njihove ekipe in obiskovalce je nagovoril predsednik Vlade Republike Slovenije Borut Pahor ter čestital zmagovalcem in organizatorjem. Predsednik Vlade RS Borut Pahor je v pozdravnem nagovoru poudaril po-

men kmetijstva in s tem povezano prizadevanje Vlade RS za reševanje težav, v katerih se je ta panoga znašla. Izrazil je tudi prepričanje, da je prihodnji razvoj slovenskega in evropskega kmetijstva in živilstva možen le v partnerski povezavi primarne kmetijske proizvodnje in živilsko-predelovalne industrije. Michael Deimel, predsednik Svetovne organizacije oračev (WPO), je ponovno poudaril, da je Zveza za tehnično kulturo Slovenije skupaj z drugimi soorganizatorji pripravila izjemno tekmovanje, ki je postavilo nova merila pri organizaciji naslednjih prvenstev.

Organizacijskemu odboru in vsem, ki so s svojim delom prispevali k uresničitvi tega res velikega projekta, se je zahvalil Marjan Kardinar, podpredsednik organizacijskega odbora SPO 2009, ki je slovesnost sklenil s predajo WPO zastave novozelandskemu kolegu.

Nagrade najboljšim oračem na svetu so podelili minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano prof. dr. Milan Pogačnik, predsednik organizacijskega odbora Ciril Smrkolj in predstavniki sponzorjev.

Tekom obeh tekmovalnih dni si je 56. svetovno prvenstvo v oranju skupaj s spremljajočimi prireditvami in razstavami ogledalo okoli 30 tisoč obiskovalcev.

»TATJANA ČOP

Kakšna bo prihodnost kmetijstva?

Minister za kmetijstvo je na sejmju v Gornji Radgoni predstavil delovni osnutek dokumenta »Strategija razvoja kmetijstva«.

Na sejmju AGRA v Gornji Radgoni je Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Milan Pogačnik poslanec Odbora Državnega zbora RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predstavil osnutek nove strategije razvoja kmetijstva. Dokument je bil predstavljen tudi na seji Državnega sveta RS. V dokumentu so podani vizija, cilji in ukrepi za razvoj slovenskega kmetijstva v naslednjem srednjeročnem obdobju do leta 2020. Predstavlja nadgradnjo eko-socialnega in tržnega kmetijstva in se kot taka umešča v širši koncept Strategije razvoja Slovenije. Delovne skupine, ki so sektorsko analizirale slovensko kmetijstvo, so postavile temelje prihodnjega koncepta razvoja le-tega. Razvoj bo slonel na treh medsebojno odvisnih in uravnoveženih stebrih: ekonomskem, socialnem in okoljskem. Kmetijstvu bo priznana tudi večnamenska vloga, saj poleg proizvodne funkcije zagotavlja javne dobrine, kot so varovanje okolja, dobrobit živali ter pridelava varne in kakovostne hrane, pozornost pa bo namenjena še uravnoveženemu razvoju podeželja.

Dokument je MKGP objavilo tudi na svoji spletni strani in s tem se je začela javna razprava o vsebinah. Strategija se loteva problemov današnjega časa, kot so: prehranska varnost, razvoj kmetijskih trgov, nadaljnja liberalizacija kmetijstva, klimatske spremembe in oskrba z energijo, ra-

zvoj SKP ter proračun EU in položaj kmetijstva nasploh.

Cilji, zapisani v Strategiji:

- stabilna pridelava varne, kakovostne in čim cenejše hrane ter zagotavljanje prehranske varnosti in čim višje stopnje samooskrbe;
- ohranjanje poseljenosti in obdelanosti podeželja in krajine;
- trajno ohranjanje rodovitnosti kmetijskih zemljišč, varstvo kmetijskih zemljišč pred onesnaženjem in nesmotrno rabo ter ohranjanje in izboljšanje virov za trajno pridobivanje hrane;
- trajno povečanje konkurenčne sposobnosti kmetijstva,
- zagotavljanje primerne dohodkovne ravni kmetijskim gospodarstvom in upoštevanje načel varstva okolja ter
- ohranjanje narave in genskih virov.

Minister je v predstavitvi omenil, da je stopnja samooskrbe v razvitih državah tako visoka, kot to dopuščajo naravne danosti, z intenzivnostjo in modernimi tehnologijami pa se samooskrba še poveča. Zato potrebujemo v kmetijstvu tudi dobro usposobljene strokovne službe in razvoj aplikativnih znanj.

Predstavitvi strategije je sledila bujna razprava. Milan Rus je bil

zelo kritičen in je izjavil, da je bilo strategij v preteklosti že veliko, da se niso upoštevale in da je denar vedno prišel v roke peščici kmetov. Rado Likar je podprl strateško usmeritev o vodenju obveznega knjigovodstva na kmetijah. Boris Jež se je pritožil, da je iz strategije izpuščena navezava kmetijstva na živilsko industrijo. Odgovor ministra je bil pritrdilen. Jože Osterc je opozoril na napačne podatke o prirerji in porabi mleka. Podatki so prikazani precej nižje, kot so v resnici. Anamarija Slabe je opozorila, da ekološko kmetijstvo v dokumentu ni omenjeno niti z besedo. Franc Štih je opozoril na slabšanje kakovosti zemlje, ker se cena gnojil veča, cene pridelkov pa padajo. Izjavil je, da je zemlja v Prekmurju lačna, odkar je pridelava sladkorne pese ukinjena. Cvetko Zupančič je opozoril, da mora strategija bolj natančno opredeliti nastanek novih delovnih mest.

V Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije pričakujemo skorajšnjo objavo končnega predloga besedila strategije ter jasen načrt javne obravnave do končnega sprejema. Menimo, da mora biti za javno obravnavo na voljo dovolj časa. Le-ta mora sistematsko potekati na vseh ravneh in teritorialno in vsebinsko pokriti vso državo ter vse panoge v kmetijstvu.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je ministrstvu že predlagala, da na svetovnem spletu poleg delovnega gradiva Strategija razvoja kmetijstva objavi tudi končne dokumente delovnih skupin skupaj s pripadajočimi dokumenti, da bodo bralci lahko razbrali

povezavo med predstavljenim dokumentom in delom strokovnih skupin. Opaziti je, da pri nekaterih poglavjih te povezave ni mogoče razločno ugotoviti, zlasti ne pri poglavju, ki je namenjeno kmetijskemu svetovanju, zaradi česar se lahko pojavijo napačni sklepi in usmeritve.

Predsednik KGZS Ciril Smrkolj je v javni razpravi ministrstvu dal sledeča priporočila:

- izdelati je potrebno analizo učinkov in napak, ki so bili storjeni v kmetijstvu po letu 1993;
- potrebno je opredeliti konkretne proizvodne usmeritve po panogah in regijah;
- strategija naj bo zasnovana tako, da omogoča vzpostavitev mehanizma izvajanja kontrole nad strategijo in njenimi učinki, saj se s tem omogoči ocena uspešnosti;
- glede na dejstvo, da dokument ne podpira liberalizacije, je potrebno dati večji poudarek zagotavljanju primerne življenjske ravni na podeželju, zlasti s povečanjem dohodka v kmetijstvu (to je eden temeljnih ciljev skupne kmetijske politike, določen že z Rimsko pogodbo leta 1957).

Dokument bo pred nadaljnjo obravnavo potrebno uskladiti s sprejeto metodologijo za pripravo strateških dokumentov, ki je predpisana v 5. in 9. členu Uredbe o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti (Ur.l. RS, št. 44/2007).

» ANTON JAGODIC
» BARBARA TRUNKELJ

Zakon o zadrugah v obravnavi

Mnenja in pripombe Odbora za poslovno organiziranost kmetijstva in mednarodno sodelovanje pri KGZS k predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o zadrugah

Na pobudo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) so se 7. septembra na Brdu pri Lukovici srečali predstavniki KGZS, Zadržne zveze Slovenije s predsednikom Petrom Vriskom, direktorji in predsedniki zadrug ter člani Odbora za poslovno organiziranost kmetijstva in mednarodno sodelovanje pri KGZS. V obravnavi, ki jo je vodil predsednik KGZS Ciril Smrkolj, so razpravljali o predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zadrugah (v nadaljevanju ZZad-C).

ČRTANJE ODLOČB O ZADRUŽNI REVIZIJI JE NERAZUMNO

Udeleženci so se strinjali, da je Predlog ZZad-C nujno potrebno sprejeti pretežno iz naslova uskladitve določb z Uredbo Sveta

EU št. 1435/2003, ki urejuje statut Evropske zadruge. Ob tem ne gre zanemariti dosedanjega razvoja zadržništva, ki je specifičen za posamezno državo, in tako imajo države članice posamezna področja prilagojeno urejena. Uredba ES dopušča poljudno ureditev nekaterih vprašanj državi članici kot predmet neobvezne ureditve. Zaradi tega zbornica ocenjuje, da je s strani predlagatelja nerazumljivo črtanje določb o zadržni reviziji, ki je na nek način edini poznavalec zadržnih posebnosti in lahko zaradi tega hitreje in učinkoviteje izvede razkritje poslovnih dogodkov posamezne zadruge. Dejstvo, da bi kazalo to področje uskladiti s predpisi EU in morebiti določiti tudi kriterije obvezne in neobvezne revizije iz naslova velikosti ali obsega poslovanja, še ne opravičuje neurejenosti te tematike v samem zakonu. Tudi določbe, ki urejajo Evropsko zadrugo, bi morale biti vključe-

ne v samem zakonu o zadrugah tako, da je celotna vsebina zajeta v enem predpisu. Končno besedilo mora biti pregledno in jasno, saj bi s tem uporabnikom olajšali razumevanje in uporabo zakona.

PROBLEMATIKA NERAZDELNEGA ZADRUŽNEGA PREMOŽENJA ZAHTEVA ŠIRŠO STROKOVNO PRESOJO

Ocenili so, da še vedno ni urejeno področje prenosa članskih deležev ob prehodu kmetijskega gospodarstva od prevzemnika na prenosnika kakor tudi vračanja članskih deležev v primeru smrti člana zadruge. Razpravljali so tudi glede določb o nerazdelnem zadržnem premoženju, kot jih pozna naša ureditev. Nekateri veljavno ureditev v celoti podpirajo, drugi so mnenja, da je bil presečni dan »nova nacionalizacija« premoženja, ustvarjenega s sodelovanjem kmetov z zadrugami, skoraj so-

glasno pa je bilo stališče, da ta problematika, »kaj je deljivo in kaj ni deljivo«, terja širšo strokovno presojo. Zadržništvo ohranja pozitivno tradicijo in krepi stanovsko pripadnost. Zgodovinsko je največjo vlogo odigralo prav v kriznih časih, ki pa so istočasno tudi vplivali na oblikovanje samega sistema. Današnji čas za kmetijstvo ni ugoden. Slovenski kmet, tudi zaradi starostne in posebne strukture kakor tudi naravnih geografskih danosti, toliko bolj potrebuje dobro organizirane sisteme povezovanja ter inovativno in stimulatивно okolje. Zanimanje je potrebno začutiti in spodbuditi tudi med mladimi. Vzroke nezainteresiranosti je potrebno odpravljati tudi s stimulativnimi ukrepi države. Zadržni sistem bi bilo s tega stališča smiselno prilagoditi drugim evropskim državam, ki imajo te mehanizme že vzpostavljene.

» ANDREJA KRT STOPAR

Podelitev certifikatov o nacionalni poklicni kvalifikaciji

Direktor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Igor Hrovatič je v četrtek, 3. septembra 2009, na kmetijsko-živilskem sejmu Agra v Gornji Radgoni podelil certifikate o nacionalni poklicni kvalifikaciji 72 kandidatom, ki so si pridobili nacionalno poklicno kvalifikacijo s področja predelave mesa, mleka in sadja, izdelave kruha, potic, peciva in testenin na tradicionalen način ter vinogradništva, sadjarstva in živinoreje. V uvodnem nagovoru je čestital kandidatom in poudaril, da se KGZS zaveda pomena znanja za razvoj kmetijstva, saj že vsa leta izvaja različne oblike izobraževanja in usposabljanja na podeželju. Del tega je tudi izobraževanje in svetovanje za pridobitev certifikata.

Certifikat o nacionalni poklicni kvalifikaciji je javna listina, ki izkazuje poklicno kvalifikacijo oz. usposobljenost za opravljanje poklica. Osnovan je na načelu, da se ljudje na različne načine učijo vse življenje in da je mogoče tudi neformalno pridobljeno znanje ustrezno ovrednotiti. Certifikat povečuje možnosti zaposlovanja, omogoča opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji, mladi prevzemniki pa z njim dokazujejo usposobljenost za prevzem kmetije. Do sedaj so certifikate prejeli že 1003 kandidati. Po uradni podelitvi in kulturnem programu so se prejemniki certifikatov v spremstvu svojih družin zadržali v prijetnem druženju in si ogledali sejem. »Taka srečanja so pomembna za medsebojno spoznavanje, navezavo stikov in izmenjavo izkušenj,« so povedali udeleženci.

» MAJDA FILIPIČ

Živinoreja v odnosu do okolja

Kmetijstvo je zelo odvisno od vremenskih, podnebnih razmer in to ga naredi zelo ranljivega, predvsem ko govorimo o ekstremnih vremenskih pojavih. Meteorološke napovedi za prihodnost kažejo na večjo frekvenco pojavljanja suš, poplav, toče, neurij, ekstremno nizkih in visokih temperatur, pozeb itd. Svetovna organizacija za zdravje živali (OIE) opozarja, da podnebne spremembe zaskrblyujoče vplivajo na pojavnost nekaterih bolezni pri živalih.

Strokovnjaki, ki se ukvarjajo s problematiko neizbežnih podnebnih sprememb, opozarjajo, da je potrebno hitro ukrepanje in prilaganje novim podnebnim spremembam.

Dr. Lučka Kajfež Bogataj navaja dejstva, da se podnebnim spremembam ne moremo izogniti, da bodo podnebne spremembe morda potekale hitreje in bodo izrazitejšje, kot kažejo trenutne ocene, da so pravočasne prilagoditve učinkovitejšje, predvsem pa cenejšje, kot prilaganje v zadnjem hipu, in da ob pravočasni prilagoditvi lahko podnebne spremembe prinašajo tudi nove bodoče možnosti in ne le nevarnost.

Kmetijstvo v Sloveniji je prispevalo 9,9 % toplogrednih plinov (TGP), poroča ARSO. Delež je primerljiv s povprečjem EU-15 in EU-25 ter se je od leta 1990, ko je kmetijstvo prispevalo 12,2 % toplogrednih plinov, nekoliko zmanjšal. Leta 2003 je bila Slovenija na desetem mestu v deležu kmetijstva v izpustih toplogrednih plinov v državah EU.

Slovenija je na področju govedoreje že izpolnila zahteve Kjotskega sporazuma, ki od govedoreje zahteva, da do leta 2012 zmanjša izpuste toplogrednih plinov za 8 %. Od leta 1986 pa do leta 2006 so se izpusti v govedoreji zmanjšali za 14,8 %, poroča ARSO.

V Kodeksu ravnanja za preprečevanje vplivov med kmetijstvom in podnebnimi spremembami so zajeta dejstva o podnebnih spremembah, povezanih s kmetijstvom.

NEGATIVNI UČINKI ŽIVINOREJE NA OKOLJE

Glavna toplogredna plina v živinoreji sta metan in didušikov oksid. Metan je plin, ki nastaja pri fermentaciji krme v prebavilih živali, največ pri prežvekovalcih. Sprošča se tudi iz skladiščenih živalskih gnojil. Didušikov oksid nastaja pri presnovi dušikovih spojin na kmetijskih zemljiščih in v skladiščih živalskih gnojil. Eden izmed negativnih učinkov pa je tudi spiranje dušikovih spojin v podzemne in površinske vode.

BLAŽENJE IZPUSTOV TOPLOGREDNIH PLINOV V OZRAČJE

Eden najpomembnejših ukrepov za zmanjšanje TGP je učinkovita raba energije in beljakovin. Presežki beljakovin v krmnem obroku povečujejo izpuste TGP v ozračje. Prevelika količina beljakovin prispeva k emisijam preko prevelike obremenitve z dušikom in s skladiščenjem gnoja. Povečanje intenzivnosti prireje zmanjša izpuste toplogrednih plinov. Z vidika TGP je pomembno, da živali oskrbimo s takšno količino,

Slovenija je na področju govedoreje že izpolnila zahteve Kjotskega sporazuma, ki od te panoge zahteva da do leta 2012 zmanjša izpuste toplogrednih plinov za 8 %.

ko jo potrebujejo za vzdrževanje in proizvodnjo. Hkrati je pri sestavi krmnega obroka potrebno razmišljati tudi o ustreznem zbiranju, porabi gnoja in učinkovitem kroženju dušika na kmetiji. Ena od rešitev za učinkovito kroženje dušika na kmetiji je paša. Živali, ki so na paši, gnoj razporedijo po pašniku. Na ta način se izognemo nepotrebemu skladiščenju, kar zmanjša izpust metana v ozračje. Pašniki z veliko vsebnostjo organske snovi so naravno skladišče ogljikovega dioksida. Paša je tudi za kmeta ekonom-

ska ugodnejša kot reja živali v hlevu.

Zmanjšanje vnosa TGP lahko dosežemo tudi z izboljšanjem genetskega potenciala živali. S selekcijo se izločajo živali s slabšo prirejo upoštevajoč tudi druge parametre za odbiro živali.

» LUCIJA PINTERIČ

OBIŠČITE NAŠO PRENOVLJENO SPLETNO STRAN:

WWW.KGZS.SI

Prihaja nova uredba o klavničnih odpadkih

Klavnični odpadki v glavnem nastajajo med klanjem živali za humano uporabo in med pridobivanjem živalskih proizvodov. Ne glede na njihov izvor lahko predstavljajo tveganja za zdravje ljudi in živali. Pretekla tveganja so bila povezana z boleznimi nog in ustne votline, širjenjem spongiformnih encefalopatij, kot je BSE, v krmi pa so se pojavili dioksini kot posledica nepravilne rabe krme, pridelane iz klavničnih odpadkov. Takšni izbruhi bolezni lahko tudi negativno vplivajo na okolje.

V novo uredbo o klavničnih odpadkih je vključen koncept »končne točke«. Ta koncept pride v veljavo takrat, ko klavnični odpadki niso več predmet uredbe in ko so tveganja, ki jih ti odpadki predstavljajo, odstranjena s segrevanjem ali kemijskimi postopki. Za tako obdelane klavnične odpadke pričnejo veljati splošna pravila o varnosti izdelkov. Po omenjenih pravilih je skoraj ves material, ki ne vstopi v prehransko verigo ljudi, predmet uredbe o klavničnih odpadkih.

Razlika med živili in klavničnimi odpadki mora jasno določati, da proizvajalci ne smejo spremeniti odločitve, ko se enkrat odločijo, kateri proizvodi so namenjeni za prehrano ljudi in kateri za klavnične odpadke. Torej, ko proizvod postane klavnični odpadek, nima več vstopa v prehranjevalno verigo ljudi. Prerazporeditev klavničnih odpadkov znotraj razredov je dovoljena. Klavnični odpadki so razporejeni v tri razrede, katerih kriteriji so opisani v Uredbi. V prvem razredu so poleg drugih tudi klavnični odpadki živali, ki so bile izpostavljene snovem ali boleznim in predstavljajo tveganje za zdravje ljudi in živali. V primeru, da se izkaže, da določen klavnični odpadek, ki je bil uvrščen v razred 2, ni več rizičen, se ga lahko uvrsti v razred 3, kar pomeni, da ga je dovoljeno uporabiti za krmo. Vsi klavnični odpadki, ki niso bili razvrščeni, se iz preventivnih razlogov uvrstijo v 2. razred.

Zagotavljanje sledljivosti klavničnih odpadkov bo potrebno zagotoviti tudi z registracijo transporta klavničnih odpadkov. Uredba bo pričela veljati 20 dni po objavi v Uradnem listu Evropske unije. Države članice bodo morale uredbo začeti izvajati 15 mesecev kasneje. Tehnične podrobnosti bodo predpisane v posebnem zakonskem aktu, ki bo na voljo prihodnje leto in ga bo potrebno začeti uporabljati skupaj z novo uredbo.

» LUCIJA PINTERIČ

Nov katalog Prijazno podeželje

V novem katalogu se predstavlja 195 turističnih kmetij v sliki in besedi, in sicer kar v petih jezikih.

Združenje turističnih kmetij Slovenije je skupaj s Slovensko turistično organizacijo (STO) zaključilo obsežen projekt – izdajo sedmega kataloga slovenskih turističnih kmetij Prijazno podeželje. Katalog, v katerem je s fotografijo, opisom ponudbe in cenikom predstavljenih 195 turističnih kmetij, od tega 30 novih, je izšel v skupni nakladi 85.000 izvodov. V prvem katalogu, ki je bil izdan leta 1998, je bilo predstavljenih 120 turističnih kmetij, kar kaže na povečano zanimanje ponudnikov za predstavitev v enotni publikaciji. K izidu kataloga je pripomogla tudi podpora KGZS.

Novi katalog, ki bo v veljavi dve leti, po mnenju Vilme Topolšek, predsednice Združenja turističnih

kmetij Slovenije, gostu omogoča, da si izbere kmetijo, ki je najbolj v skladu z njegovimi željami in pričakovanji. Zanimanje tujih gostov za turizem na kmetijah je vsako leto večje, čeprav je letos turistične kmetije obiskalo kar 55 % domačih gostov.

Prvi odzivi na katalog so bili,

kot je povedala Renata Kosi, strokovna sodelavka za področje razvoja turizma na podeželju na KGZ Celje, izjemno pozitivni tako s strani ponudnikov kot tudi gostov, saj turistične kmetije neposredno, brez pomoči turistične agencije, obišče kar 95 % gostov. Katalog je v primerjavi s prej-

šnjimi bolj pregleden in v skladu s celostno podobo promocije Slovenije. Poleg praktičnosti nosi katalog tudi pomembno marketinško noto, saj je nenazadnje njegov cilj, da v Slovenijo pripeljemo čim več gostov tudi iz tujine.

Kot je zaključil predsednik KGZS Ciril Smrkolj, je velika prednost kataloga v tem, da je izšel kar v petih jezikih. Ostaja pa še veliko priložnosti in oblik promocije, ki bi takšni publikaciji v prihodnje prinesle še dodano vrednost. Turistične kmetije bi v prihodnje lahko objavile tudi datume prireditev, vaških veselic ter ponudile prikazovanje starih običajev. Več informacij bomo javnosti ponudili, večje povpraševanje lahko pričakujemo.

» IVANA BRATOŽ

Na predstavitvi so sodelovali (od leve proti desni): predsednica Združenja turističnih kmetij Slovenije Vilma Topolšek; strokovna sodelavka KGZS – Zavoda Celje Renata Kosi; predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ciril Smrkolj in vodja produkcije kataloga na Slovenski turistični organizaciji Nataša Gradišar.

Podelitev licenc 31 svetovalcem

Na sejmu Agra je 3. septembra potekala podelitev licenc za delo v kmetijskem in gozdarskem svetovanju.

Licence sta jim podelila predsednik KGZS Ciril Smrkolj in dekan Biotehniške fakultete dr. Franc Štampar. V uvodnem nagovoru sta čestitala svetovalcem in poudarila pomen znanja za dobro in uspešno delo na področju kmetijstva.

Svetovalec v javni službi je zadolžen za določen teren oz. področje dela in nudi strokovno pomoč vsakemu, ki želi kmetovati. Takšno delo zahteva veliko strokovnega znanja. Program licence vsebuje znanja, ki jih svetovalci potrebujejo pri svo-

jem delu in v času študija z njimi niso bili dovolj seznanjeni.

Usposabljanje za pridobitev licence poteka že od leta 1991 in se izvaja v okviru Biotehniške fakultete. Program poteka v obliki 100-urnega izobraževanja in se zaključí s preizkusom znanja. Namen licence je, da znanja diplomantov s področja kmetijstva, živilstva in gozdarstva nadgradi z vsebinami, ki jih potrebujejo za uspešno delo na področju svetovanja v kmetijstvu in gozdarstvu.

Licenca je dobra osnova za uspešno delo na področju sve-

tovanja, obenem pa tudi podlaga za vsa nadaljnja izobraže-

vanja in usposabljanja, ki se jih svetovalci udeležujejo.

Letos je kar 31 svetovalcev prejelo licence, ki so potrditev njihovega znanja na področju kmetijskega ali gozdarskega svetovanja.

Zmaga Pratoline OM

Devetnajsti kasaški derbi na hipodromu Stožice v Ljubljani

V nedeljo, 6. septembra 2009, je na hipodromu v Stožicah potekal 19. slovenski kasaški derbi. Na njem se je za naslov najboljšega štiriletnika sezone 2009 pomerilo 12 kasačev, ki so si nastop priborili v kvalifikacijski dirki ali na podlagi osebnega rekorda. Poleg dirke leta je bilo na sporedu še šest kasaških dirk, med njimi tudi finalni tek Trojne krone Agrokombinata Maribor d.d., za konec pa še zanimiva dirka ponijev v dvovpregah. V prvi dirki se je pomerilo trinajst kasačev. Zmago si je priboril Virgil Vita. V drugi dirki z avtoštartom za 3 do 14 letne kasače si je na 2100 metrih zmago priboril Viktor Dolinšek s konjem Pontiacom. V tretji dirki je v konkurenci

osmih konj slavil voznik Klemen Klemenčič z Aga Vito, sledil mu je Slavko Franko s Piton I, tretje mesto pa je zasedel Janez Dolinšek z Markizom Peškim. Sledil je 19. slovenski kasaški derbi na dolžini 2600 m, na katerem se je pomerilo 12 kasačev. Prvo mesto je zasedel voznik Mirko Gregorc s Pratolino OM s kilometrskim časom 1.19,8. Drugo mesto je zasedel Ivan Kosec z Lucky Fonzom, tretji pa je bil Rene Hanžekovič z Lady Luno. Četrta dirka je štela kot finalni tek Trojne krone Agrokombinata Maribor d.d., kjer je prvo mesto zasedel Milan Žan s Top Ten. Sledila je šesta dirka za 3 do 14 letne kasače, kjer je prvo mesto zasedel Davorin Puhar z Rokijem,

ki je 2100 metrov prevozil v kilometrskem času 1.19,3. V sedmi dirki je med 14 kasači prvo mesto zasedel Uroš Bernardič s konjem Iztokom BE. Tekmovalni dan se je

zaključil s privlačno dirko ponijev v dvovpregah, kjer so se pomerile tri ekipe.

» JERNEJ VRTAČNIK

Zmagovalci na hipodromu v Stožicah: Pratolina OM z voznikom Mirkom Gregorcem in lastnikom Jelkom Orlom.

Podeželje v mestu Maribor

Jesenska harmonija dobrot in kulture slovenskega podeželja v Mariboru

»Slovensko podeželje je živo, ima tradicijo, ki predstavlja bogastvo, ki ga je potrebno čuvati in ohraniti vitalnega,« je na otvoritveni slovesnosti Podeželja v mestu Maribor, ki je 19. septembra potekalo na Trgu svobode v okviru 9. Festivala stare trte, poudaril predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ciril Smrkolj.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije zato že od leta 2005 organizira tradicionalne prireditve Podeželje v mestu. Njihov

namen je obiskovalcem približati pestro ponudbo kulinaričnih dobrot Slovenije ter predstaviti delo in življenje na podeželju. Tokratna prireditev je potekala v okviru 9. Festivala stare vinske trte, ki ga organizira Zavod za turizem Maribor. Člane Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki so na stojnicah predstavljali in ponujali izdelke dopolnilnih dejavnosti, je obiskal tudi župan Mestne občine Maribor Franci Kangler.

Podeželje v mestu vedno obudi tudi tradicionalne šege slovenskega podeželja. Tokrat

Poleg bogatega kulturnega programa so bili obiskovalci deležni tudi degustacij mnogih domačih dobrot.

PROJEKT LIFE NI BIL ODOBREN

Obvestilo vsem, ki so se prijaviili za projekt LIFE+ odpadne vode na kmetijah – ureditev odpadnih vod na kmetijah – vzorčne kmetije.

To je projekt, na katerega so se prijavljale kmetije, planske sirarne in pašne skupnosti, pod naslovom »LIFE Implementacija inovativnih rešitev reševanja odpadnih voda na kmetijah na območju razpršene poselitve podeželja« (v angleškem prevodu: Implementation of innovative wastewater management from small farms and other rural economies in the sparsely inhabited areas – AGRIWASTE)!

Gre za projekt, s katerim bi pridobili:

- cenovno primeren in tehnološko učinkovit ter inovativen sistem čiščenja odpadnih voda na občutljivih območjih izven področja strnjene poselitve;
- optimalno čistilno napravo glede na potrebe in območje;
- učinkovitost in cenovno sprejemljivost različnih tipov majhnih čistilnih naprav, ki bi jih kmetije znotraj projekta izgradile, in bi pridobili mrežo vzorčnih kmetij.

Žal projekt ni bil odobren.

» GABRIJELA SALOBIR-VILAR

so za zabavni, kulturni in kulinarični program poskrbeli člani Brštulin bande iz Harij in folklorne skupine Gradina iz Ilirske Bistrice, ki so sodelovali na pobudo Tonija Janežiča, dejavnega člana Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Na Trgu svobode je dišalo po tradicionalnih primorskih jedeh,

ki so polnile lačne želodčke številnih obiskovalcev, navdušenih nad godci, pevci in tradicionalnimi nošami članov Brštulin bande in folklorne skupine Grdina, med katerimi so izstopale živobarvne tržške noše.

» TATJANA VRBOŠEK

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ

Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana

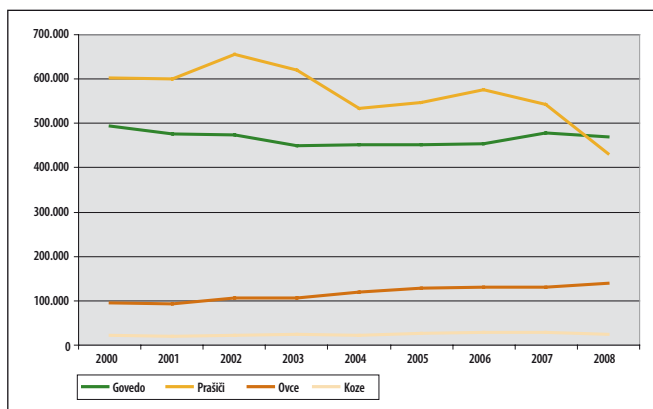
Dodatne informacije dobite na telefonu: 01 513 07 18 ali pri lokalnih svetovalcih.

Datum	Naslov	Vrsta	Lokacija	Ura
2. 10. 2009	»DAN KROMPIRJA« - Prilaganje integrirane poljedelske pridelave podnebnim spremembam	SKOP/KOP predavanja	V sklopu Jesenskega kmetijskega sejma v Komendi - Dom kulture Komenda, Zajčeva 23	9.30
10. 10. 2009	Zasavski ekološki sejem – sejmski dan	Ne velja za SKOP/KOP	Dvorišče podjetja EVJ Kisovec	9.00 - 13.00
17. 10. 2009	V okviru LUKOVEGA sejma promocija blagovne znamke »ZAKLADI ČRNI GRABEN«	Ne velja za SKOP/KOP	Center Lukovice	8.00 - 14.00

Stalež živine v Sloveniji

Število govedi

Število govedi se z leti zmanjšuje. Od leta 2000 do konca leta 2008 se je število govedi zmanjšalo za 23.687 glav. Zmanjševanju števila od leta 2000 je v letih od 2004 do 2007 sledilo manjše povečanje števila glav govedi, v letu 2008 pa zopet padec. V lanskem letu se je število govedi v primerjavi z letom 2007 zmanjšalo za 9.598 glav. Najbolj je padlo število mladega goveda (do enega leta) - za 1.375 glav.

Število živine v Sloveniji od leta 2000 do 2008 po posameznih vrstah živali. Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

več v taki meri. Od leta 2000 (3,1 konj/gospodarstvo) do leta 2007 (3,86 konj/gospodarstvo) je v povprečju število konj na gospodarstvu naraslo za 0,75 konja na gospodarstvo. Največji vzponi in padci skozi leta so vidni pri plemenskih kobilah in brejih žrebcih.

» LUCIJA PINTERIČ

Število prašičev

Enako kot pri govedi se tudi število prašičev zmanjšuje, le da je bil, predvsem v preteklem letu, pri prašičih padec števila živali večji. Od leta 2000 pa do 2008 je število prašičev padlo za več kot četrtino (28,4 % oziroma 171.583 prašičev). V letu 2008 je bilo kar 110.579 prašičev oziroma 20,4 odstotka manj kot v letu 2007.

Število ovac

Pri reji ovac je trend rasti števila živali že od leta 2000 pozitiven. Število se je v letih od 2000 do 2008 povečalo za skoraj 70 odstotkov oziroma 42.731 živali.

Število koz

Število koz je od leta 2001 do 2007 naraščalo, v letu 2008 pa je padlo za dobrih 14 odstotkov oziroma 4.000 živali v primerjavi z letom 2007.

Število konj

Število konj od leta 2000 naprej nenehno raste. Največji porast pri konjih je bil v letih od 2000 do 2003. Kasneje je število še naraščalo, vendar ne

Govedo so v letu 2008 redili na 38.738 kmetijskih gospodarstvih, kar pomeni v povprečju 12 glav na gospodarstvo.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Govedo - SKUPAJ	493.670	477.075	473.242	450.226	451.136	452.517	454.033	479.581	469.983
Mladogovedo (do 1 leta)	145.730	136.992	138.783	131.142	136.689	135.504	136.617	149.750	145.375
Mladogovedo (1 do 2 leti)	127.199	127.410	118.068	112.444	111.906	118.980	120.813	124.780	121.925
Govedo nad 2 leti	220.741	212.673	216.391	206.639	202.540	198.033	196.604	205.051	202.683

Prašiče so v letu 2008 redili na 34.116 kmetijskih gospodarstvih, kar pomeni v povprečju 13 prašičev na gospodarstvo.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Prašiči - SKUPAJ	603.594	599.895	655.665	620.506	533.998	547.432	575.116	542.590	432.011
Pujski, do 20 kg	178.324	181.197	179.046	182.151	158.023	159.377	161.598	153.985	121.686
Mladi prašiči, 20-50 kg	122.251	122.953	143.132	124.069	106.897	114.694	118.546	107.376	81.322
Prašiči v pitanju	235.518	229.577	267.759	249.972	214.846	218.880	241.327	232.753	185.879
Plemenski prašiči nad 50 kg	67.503	66.167	65.726	64.314	54.232	54.481	53.645	48.476	43.124

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ovce - SKUPAJ	96.227	94.068	107.400	105.660	119.264	129.352	131.528	131.180	138.958
Jagnjeta in mlade ovce	24.553	22.887	26.224	28.670	29.592	34.138	36.221	34.185	37.264
Plemenske ovce - SKUPAJ	66.333	66.033	75.896	72.118	84.357	89.667	89.120	90.800	94.988
Ovni	3.961	3.836	3.422	4.203	4.651	4.898	5.490	5.477	4.984

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Koze - SKUPAJ	22.041	19.900	21.977	23.291	23.031	25.480	27.798	28.228	24.228
Kozlički in mlade koze	3.554	2.764	3.135	4.158	4.860	5.290	4.902	6.641	4.981
Plemenske koze - SKUPAJ	16.103	14.799	16.744	16.989	16.082	17.821	20.215	19.003	16.837
Kozli	1.723	1.571	1.652	1.814	1.733	2.028	2.063	2.187	1.802

	Število živali				Število kmetijskih gospodarstev			
	2000	2003	2005	2007	2000	2003	2005	2007
Konji - SKUPAJ	14407	16879	19249	19623	4634	4728	5128	5081
Žrebata do enega leta	3186	4146	3990	4128	2003	2460	2306	2297
Mladi konji (1-3 leta)	2154	2087	3157	2777	1290	1255	1755	1490
Plemenske kobile in breje žrebice	6521	8382	8139	8791	3412	3919	3907	3807
Žrebci za delo in pleme	788	1009	1402	1286	505	667	904	781

Trg z lesom se zopet razvija

Cene lesa so nekoliko zrasle in gozdarstvu se kaže nekaj več optimizma.

Cene lesa so tesno povezane s stanjem gospodarstva. Raziskovalni inštituti po svetu napovedujejo konec najslabših dni za gospodarstvo, čeprav so si enotni, da kriza še zdaleč ni mimo. Boljši časi se tako preko počasne rasti povpraševanja po lesu in večje porabe v gradbeništvu odražajo tudi v rahlem dvigu cen lesa.

V letošnjem poletju se kmetje zaradi nižjih cen lesa večinoma niso odločali za sečnjo. V zasebnih gozdovih se je večinoma opravila le najnujnejša sečnja od lubadarja napadenih dreves. Skladišča na žagah doma in v južni Avstriji so se postopoma praznila. Na drugi strani pa so žage imele težave, ker zaradi slabih cen žaganega lesa niso mogle dobiti dovolj lesa, višjih odkupnih cen pa si niso mogle privoščiti. Iz Avstrije še naprej poročajo o nadaljnjih načrtih za zmanjšanje količin razrezanega lesa, kar bo dodatno stabiliziralo trg žaganega lesa. Položaj se trenutno že nekoliko popravlja. Cene žaganega lesa so na Dunajski borzi že začele rasti. Zelo slabo pa je trenutno na trgu bukovine, kjer trenutno ni pravega povpraševanja.

TRENTNE CENE LESA

Kmetje se v jesensko-zimskih mesecih tradicionalno odločajo za letno sečnjo v gozdovih, zato je trenuten rahel dvig cen smrekovega lesa več kot dobrodošel. Trenutna povprečna cena lesa za hlodovino smreke A, C, B/(I, II, III) se v Sloveniji giblje od 60 do 70 evrov. Avstrijske cene za hlodovino smreke - povprečje pa so od 67,5 do 76 evrov.

Bukovina in ostali listavci se zujemo drv slabo prodajajo, zato

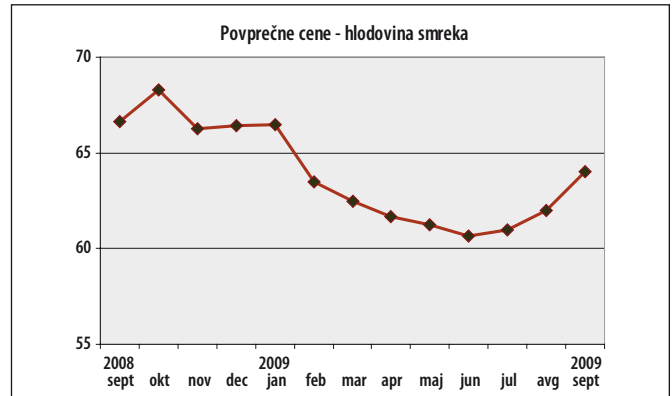
velja z njihovo obsežnejšo sečnjo še počakati. Bukev 3. klase se večinoma razreže v drva, boljše hlode pa se odkupi po ceni od 60 do 80 evrov. Bukova metrska drva se prodaja po ceni od 40 do 50 evrov na kamionski cesti.

PROGNOZA ZA JESEN

Slovenske žage so s hlodovino zadostno preskrbljene. Odkup od zasebnikov in stalna sečnja v državnih gozdovih potekata nemoteno. Avstrijske žage imajo zaloge hlodovine le za mesec in pol. Pomanjkanje hlodovine in nekoliko optimizma, ki je privedlo k ponovnem povišanju cen lesa, se bosta pokazala na počasnem povečanju sečnje, ki jo kmetje že tradicionalno načrtujejo v teh mesecih. Dodatno k stabilnemu trgu pripomore še dejstvo, da si žage v jesenskih mesecih priskrbijo dodatno rezervo hlodovine za zimo, ko je sečnja nekaj časa mogoča le v nižinskih predelih. V jeseni lahko tako na trgu hlodovine iglavcev pričakujemo stalno povpraševanje in še rahel dvig cen lesa. Večjih dvigov cen lesa, ki smo jim bili priča ob močni rasti gospodarstva, še nekaj časa ne pričakujemo.

PROGNOZA ZA JESEN

Slovenske žage so s hlodovino zadostno preskrbljene. Odkup od zasebnikov in stalna sečnja v državnih gozdovih potekata nemoteno. Avstrijske žage imajo zaloge hlodovine le za mesec in pol. Pomanjkanje hlodovine in nekoliko optimizma, ki je privedlo k ponovnem povišanju cen lesa, se bosta pokazala na počasnem povečanju sečnje, ki jo kmetje že tra-

Vir: KGZS

dicionalno načrtujejo v teh mesecih. Dodatno k stabilnemu trgu pripomore še dejstvo, da si žage v jesenskih mesecih priskrbijo dodatno rezervo hlodovine za zimo, ko je sečnja nekaj časa mogoča le v nižinskih predelih. V jeseni lahko tako na trgu hlodovine iglavcev pričakujemo stalno povpraševanje in še rahel dvig cen lesa. Večjih dvigov cen lesa, ki smo jim bili priča ob močni rasti gospodarstva, še nekaj časa ne pričakujemo.

POTREBA PO BOLJŠI STATISTIKI

Pri navajanju cen lesa se poleg velikih regionalnih razlik v Sloveniji srečujemo z neenotno klasifikacijo za hlodovino. Zaradi

neurejenih razmer na trgu in neenotne klasifikacije največ izgubljajo prav kmetje in lastniki gozdov, zato je potrebno nujno pristopiti k poenotenju kriterijev pri ocenjevanju hlodovine. S tem se bo omogočilo tudi podrobnejše zbiranje statističnih podatkov na Uradu za Statistiko, kjer so na našo pobudo v letošnjem letu začeli s podrobnejšim zbiranjem cen za iglavce.

» MIHAEL KOPRIVNIKAR

V letošnjem letu je lubadar zopet močno napadel smrekove gozdove.

Lastnike gozdov pozivamo, da napadena drevesa v najkrajšem času posekajo in ustrezno obdelajo oziroma odpeljejo iz gozdov v predelavo ter o tem predhodno obvestijo revirnega gozdarja. Drevesa, iz katerih so hroščki lubadarja že izleteli, niso več nevarna za nadaljnje širjenje podlubnikov. Pri drevesih, kjer lubadar še ni izletel, pa je potrebno, da sami ali s pomočjo gozdarja ocenite razvojni stadij ličink ter temu ustrezno hitro ukrepate.

Vrsta pomembnih zakonov pod drobnogledom upravnega odbora

Konec avgusta je potekala deseta seja upravnega odbora KGZS. Seje sta se udeležila tudi Branko Ravnik, generalni direktor direktorata za kmetijstvo pri MKGP, in Marta Hrustel Majcen, vodja sektorja za sonaravno kmetijstvo pri MKGP.

Člani upravnega odbora KGZS so predstavnikoma MKGP predstavili pripombe in predloge glede cele vrste na novo predlaganih zakonov. Ti so: predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih, predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS, predlog zakona o jamstveni shemi RS za fizične osebe, ki opravljajo gospodarsko ali kmetijsko dejavnost, Predlog Uredbe o predpisanih zahtevah ravnanja ter dobrih kmetijskih in okoljskih pogojev pri kmetovanju. Obenem so podali pripombe na sporočilo glede razmer na trgu mleka 2009,

ki ga je Komisija evropskih skupnosti posredovala Svetu EU.

Predsednik KGZS **Ciril Smrkolj** je poudaril, da bi moral Zakon o kmetijskih zemljiščih uravnavati posege v kmetijska zemljišča na način, ki bi poenostavil vzpostavljanje zemljišč v zaraščanju nazaj v kmetijska zemljišča. Opozoril je tudi, da predlog zakona v določenih segmentih zelo grobo posega v samo lastnino. MKGP je pozval, naj poskuša doseči spremembo celotnega paketa zakonov, ki urejajo rabo prostora in tudi kmetijskih zemljišč.

V nadaljevanju so člani upravnega odbora razpravljali o smotrnosti podeljevanja koncesij

za gozdove za najmanj dvajset let. Ciril Smrkolj je predlagal, da se del sredstev, pridobljenih s koncesijskimi dajatvami, nameni za izboljšavo obstoječih kmetijskih zemljišč in pridobivanje novih.

Člani upravnega odbora so opozorili na spornost predloga Uredbe o predpisanih zahtevah ravnanja ter dobrih kmetijskih in okoljskih pogojev pri kmetovanju. Od MKGP so zahtevali, da pred pripravo sprememb pripravi analizo učinkov sistema točkovanja odstopanj na področju navzkrižne skladnosti v letu 2009 ter pripravi podrobna merila in kriterije za določitev števila kazenskih točk, ki so podlaga za

uvvedbo stopnje kršitve zahtev iz nacionalne zakonodaje. MKGP naj tudi pripravi podrobna merila, ki bodo določala razmejitev med stopnjami kršitev pri posamezni zahtevi, kakor tudi simulacijo učinkov novega sistema točkovanja na področju navzkrižne skladnosti v letu 2010, ki bo rezultat nove spremembe uredbe. Upravni odbor se ne strinja z zvišanjem stopnje kršitve pri večjem številu zahtev in od MKGP zahteva, da ohrani sistem sankcioniranja v dosedANJI obliki.

» JERICA POTOČNIK

Številne aktivnosti organov KGZS

Avgust je bil delaven tako za zbornične odbore za posamezna strokovna področja kot za odbore izpostav.

SKUPNA SEJA DVEH ODBOROV IN PREDSTAVNIKOV SVETOV OE KGZS

Na skupni seji Odbora za zemljiško politiko, agrarne operacije in varovanje kmetijskih zemljišč pri KGZS, Odbora za kmetijsko politiko pri KGZS in predsednikov svetov območnih enot KGZS ki je potekal v torek, 18. avgusta 2009, so bile glavne teme obravnave

predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-C), predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (ZSKZ) in predlog zakona o jamstveni shemi Republike Slovenije za fizične osebe, ki opravljajo gospodarsko ali kmetijsko dejavnost. **Na seji so pripravili sklepe oziroma stališča, ki so**

predstavljala gradivo za sejo upravnega odbora KGZS.

ODBOR ZA POSLOVNO ORGANIZIRANOST IN MEDNARODNO SODELOVANJE SKUPAJ S PREDSEDNIKI IN DIREKTORJI KMETIJSKIH ZADRUG

Na pobudo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije so se v Čebelarskem domu na Brdu pri

Lukovici v ponedeljek, 7. septembra 2009, srečali predstavniki Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Zadržne zveze Slovenije, direktorji in predsedniki kmetijskih zadrug ter člani Odbora za poslovno organiziranost kmetijstva in mednarodno sodelovanje pri KGZS. Sestanek, ki ga je vodil predsednik KGZS Ciril Smrkolj, je potekal na temo aktualne kmetij-

ske zakonodaje, ki je v postopku spreminjanja.

Obravnavali so predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zadržgah. V razpravi so zavzeli skupno stališče do predlaganih amandmajev in se dogovorili za nadaljnje sodelovanje. Poleg navedene teme so bile udeležencem predstavljene tudi pripombe KGZS na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih, na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov ter pripombe na sporočilo Komisije Sveta glede razmer na trgu mleka 2009.

DEJAVNOSTI ODBOROV IZPOSTAV KGZS

V avgustu so se sestali tudi trije odbori izpostav KGZS, in sicer Odbor izpostave KGZS Dravograd, Odbor izpostave KGZS Ptuj in Odbor izpostave KGZS Slovenska Bistrica.

Odbor izpostave KGZS Dravograd je med drugim obravnaval posledice gospodarske krize v kmetijstvu in podprl prizadevanje zbornice pri omilitvi krize v kmetijstvu. Na seji so se seznanili tudi z spremembami sheme o neposrednih plačilih in aktualnimi občinskimi razpisi.

Odbor izpostave KGZS Ptuj je podal pripombe na pre-

dlog zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih in na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč predvsem z vidika gospodarjenja na vodovarstvenih območjih. Seznanili so se s pogajanji za vodovarstvena območja. V pripravi naj bi bila tudi zakonodaja, ki naj bi celovito rešila vodovarstveno problematiko. Prav tako so obravnavali poplavljanje vodotokov oziroma škode na kmetijskih kulturah na območju Pesniške, Polskavske in Dravinjske doline, ki jih povzročajo poplave. Dotaknili so se tudi problematike odkupa pše-

nice, ki je bila v večini primerov krušna, vendar prodana kot krma, saj na Perutnini Ptuj nihče ni jemal vzorcev.

Odbor izpostave KGZS Slovenska Bistrica je med drugim obravnaval cene veterinarskih storitev in zaradi krize v kmetijstvu priporočil skupno usklajevanje cen. Zopet so obravnavali problematiko ohranitev kmetijskih zemljišč v občinah, ki jih pokriva odbor, in na občine naslovili dopis s pozivom, naj ohranijo najboljša kmetijska zemljišča in za proizvodnjo uporabijo za kmetijstvo manj pomembna zemljišča.

»PETRA KLINER

Do sedaj premalo podpore pridelovalcem mleka

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije se zavzema za dodelitev pomoči mlečnemu sektorju, ki naj bo omogočena vsem rejcem.

Odbor za govedorejo pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije je na svoji 2. izredni seji 10. septembra 2009 obravnaval kriterije za razdelitev pomoči mlečnim kmetijam v krizi. V razpravi so poudarili, da je pomembno, da so predlogi KGZS za dodelitev pomoči mlečnemu sektorju namenjeni vsem rejcem. Prav tako so bili kritični do premalo ponujenih finančnih sredstev za ukrep »de minimis«.

Na seji so bili sprejeti naslednji sklepi:

- Odbor za govedorejo pri KGZS ugotavlja, da je glede na obseg in pomembnost

govodoreje kot najpomembnejše kmetijske panoge v RS za ukrep finančne pomoči sektorju prireje mleka po sistemu »de minimis« predvideno premalo finančnih sredstev. Odbor zato predlaga, da se sektorju prireje mleka nameni enaka višina podpore na GVŽ, kot se je namenila sektorju prašičereje v letu 2008.

- Odbor za govedorejo pri KGZS predlaga, da se finančna pomoč sektorju prireje mleka razdeli upravičnim kmetijam »po uradni dolžnosti« (ARSKTRP upravičnim kmetijam izda odločbo) in ne na pod-

lagi javnega razpisa.

- Odbor za govedorejo pri KGZS predlaga, da se za dodeljena finančna sredstva upravičnim kmetijam v izvedbenem aktu (Uredbi) ne dodelijo dodatne obveznosti iz naslova prejetih finančnih sredstev.
- Odbor za govedorejo pri KGZS predlaga, da so kriteriji za dodelitev finančne pomoči sektorju prireje mleka naslednji:
  - finančna sredstva se dodelijo na kravo molznico,
  - do finančne pomoči so upravičene kmetije, ki so v letu 2009 oddale zbirno vlogo in so na obrazcu B vpisa-

le rejo krav molznic, ob tem pa so prodajale mleko,

- za ugotavljanje prodaje mleka se uporabijo uradne evidence ARSKTRP o realizirani kvoti za oddajo mleka mlekarnam in za prodajo na domu v kvotnem letu 2008/2009.

Sklepe odbora so naslednji dan člani pogajalske skupine za mleko (Marko Dolinar, Andrej Presečnik in Damjan Jerič) predstavili ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Milanu Pogačniku in njegovim sodelavcem. O odločitvi ministra bomo bralce obvestili po prejemu odgovora.

O pogodbah (1. del)

»Nič nisem dolžan, saj tudi nisem ničesar podpisal!« je pogosto slišati. Žal je ta izjava pogosto povsem napačna, saj ni nujno, da je pogodba sklenjena v pisni obliki. Tokrat se bomo dotaknili osnov pogodbenega prava in pojasnili nekaj dejstev, ki vam lahko prihranijo skrbi in slabo voljo.

POJEM POGODBE

S pojmom pogodba imenujemo dogovor med dvema ali več strankami glede medsebojnih obveznosti. Na podlagi medsebojnega dogovora za eno stranko (upnika) nastane terjatev – pravica nekaj zahtevati, za drugo stranko (dolžnika) pa obveznost, dolžnost, da terjatev izpolni. Osnove pogodbenih razmerij pri nas ureja Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 97/07).

SKLENITEV POGODBE

Pogodba nastane, ko se pogodbeni stranki dogovorita o njenih bistvenih sestavinah. Bistvene sestavine pogodbe so sestavine, brez katerih pogodba ne more biti veljavno sklenjena. Spreminjajo se glede na naravo, vrsto pogodbe. Na primer: bistveni sestavini pri prodajni pogodbi sta cena in določitev stvari, ki se prodaja. Bistveni sestavini najemne pogodbe sta najemnina in nepremičnina, ki se daje v najem. Dokler se stranki ne dogovorita o ceni in stvari, ki se prodaja, oziroma o najemnini in stanovanju, ki se najema, se pogodba ne more skleniti.

O podrobnostih (npr. rok, način plačila, garancija, čas in kraj izročitve, plačilo davka ...) se stranki lahko dogovorita naknadno, če pa se ne, morata glede njih ravnati, kot to pri posamezni pogodbi določajo Obligacijski zakonik ali splošni pogoji poslovanja. Ko se torej pogodbeni stranki dogovorita in soglašata o bistvenih sestavinah pogodbe, je pogodba sklenjena!

SPOSOBNOST STRANKE

Posameznik, ki želi veljavno skleniti pogodbo, mora biti za to dejanje sposoben. Poslovna sposobnost pomeni, da ima posameznik možnost in zavedanje sklepati pravne posle, torej pridobivati pravice in prevzemati obveznosti. Posameznik praviloma postane polno poslovno sposoben z 18. letom starosti.

MOŽNOST IN DOPUSTNOST

Pogodbena obveznost mora biti mogoča, dopustna in določena oziroma določljiva. To pomeni, da mora biti pogodbeni predmet tak, da ga je mogoče izpolniti (npr. prodati avto, sezidati hišo ...), poleg tega ne sme biti v nasprotju s predpisi (Ustavo Republike Slovenije in zakoni), mora biti pa tudi takšen, da se ga da določiti. Pogodba, pri ka-

teri se ne da določiti predmeta pogodbe ali obveznosti, je nična.

SVOBODNA VOLJA

Svoboda oziroma avtonomija volje pomeni, da človek sam odloča, kaj bo storil in česa ne. Svojo voljo mora sporočiti drugim – učinkuje namreč šele izjavljena volja, ki mora biti podana svobodno in mišljena resno. Posameznik se ob sklepanju pogodbe lahko tudi zmoti in izjavi nekaj drugega, kot sam hoče. Za takšne primere Obligacijski zakonik določa, da se pogodba lahko izpodbija (to pomeni, da se preko sodišča zahteva razveljavitev pogodbe), ko jo posameznik sklene v zmoti. Pogoj za izpodbijanje je, da je posameznik ob sklepanju pogodbe ravnal z vsotno skrbnostjo.

OBLIKA POGODBE

Praviloma za nastanek pogodbe ni potreben noben pisni dokument, temveč zadostuje ustni dogovor, izjava o sprejemu ponudbe, izmenjava elektronskih sporočil, klik miške ali kakšno drugo podobno dejanje. Takšne pogodbe vsakdo med nami sklepa vsak dan.

Pri nekaterih pogodbah pa za veljavnost ne zadostuje zgolj soglasje strank o bistvenih sestavinah, ampak mora biti obvezno sklenjena v pisni obliki, npr. kupoprodajna pogodba za nepremičnino (stanovanje, hiša, zemljišče), pogodba o zaposlitvi, gradbena pogodba, kreditna pogodba ... Obligacijski zakonik za nekatere pogodbe določa, da morajo biti sklenjene celo v obliki notarskega zapisa, npr. pogodba o dosmrtnem pre-

PRAVNI NASVETI

življanju, darilo za primer smrti... V teh primerih notar, ki sestavlja pogodbo, stranke še posebej opozori na posledice, ki iz pogodbe izhajajo.

Obvezna pisna oblika torej pomeni, da se za veljavno sklenitev pogodbe zahteva pisna listina, ki jo morajo podpisati vsi, ki se z njo zavezujejo. Pisna pogodba je sklenjena, ko jo podpišeta obe stranki ali ko vsaka stranka podpiše tisti izvod listine, ki je namenjen drugi stranki. Obligacijski zakonik še določa, da je pogodba, ki ni sklenje-

na v predpisani obliki, praviloma nična, kar pomeni, da nima nobenih pravnih posledic.

Pogosto pa se v pisni obliki sklepajo tudi pogodbe, za katere to sicer ne bi bilo potrebno. Razlog je preprost: lažje dokazovanje v primeru spora med pogodbenima strankama. Vsebino pogodbe je sicer mogoče dokazovati tudi na druge načine, predvsem s pričami, vsekakor pa pisna oblika dokazovanje bistveno olajša, s tem pa prinaša za stranke pogodbe dodatno pravno varnost.

ZA KONEC

Pri sklepanju pogodb je potrebno biti pozoren zlasti na svoja ravnanja in izjave. Vselej je potrebno dobro premisliti, ko se pogovarjamo o prevzemanju obveznosti. Predvsem se moramo pozanimati o vseh okoliščinah posla. Priporočamo tudi, da pogodbe sklepate v pisni obliki, saj se tako oblikuje dokument, na katerega se v primeru nesporazuma lahko sklicujete. Kljub temu je potrebno opozoriti, da so tudi pogodbe, ki niso sklenjene v pisni obliki,

praviloma veljavne. To pomeni, da je včasih treba zelo malo, da prevzamete obveznosti, ki jih boste nato tudi dolžni izpolniti. **V prihodnji številki Zelene dežele bomo pisali o pogajanjih, ki lahko pripeljejo do sklenitve pogodbe, in sklepanja predpogodb.**

»GAŠPER CERAR

1 - Ob tem pojasnilo: notarski zapis pogodbe ni enako kot notarska overitev podpisa. Pri notarskem zapisu gre za poseben postopek sklenitve pogodbe, ki ga opravi notar, pri notarski overitvi podpisa pa le za potrditev istovetnosti podpisnika.

VABIMO

KGZS na sejmu Narava-zdravje

Od 1. do 4. oktobra bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani potekal že 40. sejem Narava-zdravje, na katerem se bo z bogatim razstavnim programom predstavila tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije.

Vsebinsko je sejem Narava-zdravje, ki bo potekal pod sloganom »Razgibajmo planet«, letos zasnovan na štiri sklope, v strokovnem delu sejma (predavanja, okrogle mize) pa je vsak dan v ospredju en sklop:

četrtek, 1. oktober: Prehrana
petek, 2. oktober: Človek z naravo
sobota, 3. oktober: Zdravo življenje in nega
nedelja, 4. oktober: Gibanje

Na razstavnem prostoru KGZS bodo njeni člani predstavili integrirano pridelavo hrane. Poudarek bo na sirarstvu, sadjarstvu ter zeliščarstvu. Vabimo vas, da nas obiščete ter okusite pridelke, ki so rezultat naravi prijaznega načina kmetovanja.

VABILO
na prireditve

DNEVI KMETIJSTVA SLOVENSKE ISTRE
KOPER, 24. in 25. oktober 2009

Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica, Kmetijska svetovalna služba Koper in Mestna občina Koper vabijo na prireditve »DNEVI KMETIJSTVA SLOVENSKE ISTRE«. Osrednja tema letošnje prireditve, pete zapored, je vinska trta in vino.

Prireditve se bo odvijala v Kopru v soboto in nedeljo, 24. in 25. oktobra, pri koprski tržnici (velik šotor na parkirišču pri tržnici).

Na prireditvi se bodo predstavile kmetije, pridelovalci, razna društva, združenja, konzorciji, ustanove in podjetja, ki se ukvarjajo s kmetijstvom. Kmetije bodo ponudile svoje izdelke v pokušnjo in prodajo, osrednja razstava in spremljajoči kulturni program pa bosta povezana z grozdem in vinom.

Vabimo vas, da se nam pridružite ter preživite lep in zanimiv vikend v Kopru.

Več informacij: KGZS-Zavod Nova Gorica, Izpostava KSS Koper, Ulica 15. maja 17, Koper (tel.: **05 630 40 62**, e-naslov: **elizabetha.bonin@go.kgzs.si**).

Evropski mlečni sektor v krizi

Zaradi drastičnih razmer, s katerimi se soočajo evropski rejci mlečnih govedi, COPA in COGECA pozivata kmetijske ministre članic EU, da se dogovorijo o nujnih ukrepih za pomoč pri izboljšanju težkega položaja na trgu in preprečitev skrajnega ukrepa prenehanja mlečne proizvodnje.

Mlečni protesti se to poletje po Evropi kar vrstijo. Na zadnjih protestih v Belgiji so kmetje na polja v okolici kraja Ciney v znak protesta zlili kar tri milijone litrov mleka.

Od marca 2009 se evropski kmetje, predvsem pa pridelovalci mleka, soočajo s težavnim ekonomskim položajem. V zadnjem času so cene močno upadle oz. kar za 40 %, kar pomeni, da so padle na raven leta 1992. Pred koncem tega leta bodo evropski rejci izgubili več kot 10 milijard evrov, če se ne bo nič storilo za ponovno vzpostavitev ravnovesja na trgu.

Zato COPA in COGECA zahtevata od Sveta EU jasn mandat Komisiji, da uporabi ukrepe na trgu kot prednostno nalogo.

Organizaciji COPA in COGECA sta se 24. septembra pozitivno odzvali na pobudo švedskega predsedstva za sklic posebnega evropskega zasedanja Sveta 5. oktobra. Obenem pozivata, naj se na politični ravni odločitve sprejemajo kar

se da hitro, saj bodo le tako lahko pomagali rešiti krizo brez primere, s katero se soočajo evropski pridelovalci mleka.

V pismu, poslanemu predsedniku kmetijskega sveta Eskilu Erlandssonu, je predsednik COPE Pdraig Walshe opozoril: **»Krizo v sektorju mleka povzroča velike izgube prihodkov za kmete in stečaj velikih kmetov. Menimo, da bi globalno EU izgube dosegale do 10 milijard evrov. Glede na ta brezupni položaj, pozivamo EU politike, da se dogovorijo o močnih tržnih ukrepih za pomoč pri izboljšanju položaja.«** Predsednik organizacije COGECA Gert Van Dijk pa je dodal: **»Pozdravljamo pobudo švedskega predsedstva, da poskrbi za dodatno kmetijsko zasedanje Sveta 5. oktobra. Prehod naj bi pomagal okrepiti verodostojnost Evropske unije pri reševanju kritične situacije, s katero se soočajo pridelovalce**

mleka.« (Vir: COPA COGECA)

Evropska komisija je predstavila zadnjo fazo kampanje za pomoč proizvajalcem mleka pri izhodu iz sedanje tržne krize. Komisija je že začela postopek, ki bo državam članicam omogočil izplačilo začasne pomoči kmetom do višine 15 tisoč evrov. Predlaga tudi uvedbo zaščitne klavzule za sektor mleka, ki v preostalih kmetijskih sektorjih že obstaja in omogoča hitrejši odziv na prihodnje motnje na trgu. Po novem mlečna kvota, ki jo države članice kupijo od kmetov in je shranjena v nacionalnih rezervah, ne bo več vključena v nacionalno kvoto pri odločanju, ali mora kmet, ki preseže svojo kvoto, plačati dodatno dajatev. V primeru, ko pa je to dajatev treba plačati, bo mogoče del, ki ustreza kupljeni kvoti v nacionalnih rezervah, porabiti za prestrukturiranje kmetije. Poslanci Evropskega parlamenta od Komisije zahtevajo še dodatne ukrepe. (Vir: SBRA)

Priredba: Sektor za evropske zadeve

KGZS na Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju

Številni obiskovalci 42. Mednarodnega obrtnega sejma v Celju so se ustavili na razstavnem prostoru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, se seznanili z njeno vlogo in delom ter okusili in kupili tradicionalne izdelke iz dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Tudi predsednik vlade Borut Pahor je na povabilo predsednika KGZS Cirila Smrkolja obiskal zbornični razstveni prostor.

Sudoku

	2							3
5	9	3			2			
6			4		3		8	
					6		4	7
		6						
2				9				
				8				
	8	1						6
		4	3		1	5		

KUPUJMO DOMAČE!

Povitnek

Povitnek je zvitek iz vlečenega testa, ki ga lahko pripravimo na dva načina. Kot prilogo k mesu, zabeljenega z ocvirki ali pa kot sladico, ki jo potresemo s sladkimi drobtinami, prepraženimi na maslu, ter po želji tudi s cimetom.

Sestavine:

Testo: 500 g pšenične moke, 1 jajce, 1 žlica olja, 1 žlica soli, malo mlačne vode.

Nadev: 500 g domače skute 2 jajci, malo kisle smetane, ščepec soli (sladkor, če ga naredimo kot sladico).

Priprava:

Iz sestavin zgnete testo, ki naj počiva pol ure, nato pripravimo nadev. Ko je testo spočito, ga tanko razvaljamo ter po vsej površini nadevamo. Z obeh strani nadevano testo zvijemo ter zvitek narežemo na 15 do 20 cm dolge kose. Te narezane kose zavijemo v prti in jih damo kuhat v osoljen krop za 10 do 15 minut. Kuhane poberemo iz posode in jih pustimo, da se ohladijo. Narežemo jih na manjše kose in jih ponudimo kot prilogo k mesu.

Svetovni dan kmetič

Na svetovni konferenci OZN v Pekingu leta 1995 je bil razglašen 15. oktober za svetovni dan kmetič. Obenem so bili na pekinški konferenci zastavljeni visoki cilji, s katerimi naj bi se izboljšal položaj žensk po vsem svetu. Cilji so usmerjeni k zmanjšanju revščine med ženskami, zmanjšanju nasilja nad ženskami, izboljšanju izobrazbe žensk in zmanjšanju ekonomske in politične neenakopravnosti žensk. Osnovni namen razglasitve svetovnega dneva kmetič pa je bil poudariti vlogo žensk v kmetijstvu.

Kmečke ženske oziroma ženske na splošno so imele v preteklosti zelo malo pravic. Niso imele političnih pravic, ekonomsko in socialno so bile odvisne od moških, ki so določali njihov položaj v družbenem življenju. Vloga kmečkih žensk je bila zožena na omožitev, rojevanje otrok in skrb za njihovo vzgojo, delo na polju ter vodenje gospodinjstva. V družbenem in političnem življenju so imele zelo malo besede oziroma tako rekoč nič. Šele s časoma, po drugi svetovni vojni, so si priborile volilno pravico, se začele združevati v različne krožke, društva in

zdrženja, kjer so si lahko izmenjevale izkušnje, se družile, si dvigovale samozavest in postopno so se tudi politično organizirale.

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je 30 odstotkov žensk, ki delajo na družinskih kmetijah, upokojenih, prav takšen odstotek je zaposlenih zunaj kmetije, 10 odstotkov žensk ima status kmetice, 15 odstotkov status gospodinje, preostale ženske pa so brezposelne ali pa se še šolajo in pomagajo pri delu na domači kmetiji. Kljub obilici dela, ki ga ženske opravijo na kmetijah, je odločanje in go-

spodarjenje še vedno v domeni moških. Kmetije, ki jih vodijo ženske, so po obsegu v povprečju manjše. Na kmetijah, ki obsegajo več kot 10 ha kmetijskih zemljišč, gospodarji le 15 odstotkov žensk.

V stotih letih so kmečke ženske sicer pridobile veliko pravic, vendar je njihovo delo še vedno premalo cenjeno, njihova vloga premalo izpostavljena, marsikje v svetu pa še vedno prihaja do kršitev njihovih pravic.

»JERICA POTOČNIK

Jesenski sejem v Komendi vabi

Konjeniški klub Komenda in Občina Komenda vas vabita na ogled jesenskega kmetijsko-podjetniškega sejma v Komendi od petka, 2. oktobra, do nedelje, 4. oktobra 2009.

Ob tem vas **Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije vabi**, da se udeležite predavanja ob **Dnevu krompirja**, ki bo na dan odprtja sejma, v **petek, 2. oktobra 2009, ob 9.30** v prostorih Doma kulture (Zajčeva 23, Komenda). Naslov predavanja je **Prilaganje integrirane pridelave podnebnim spremembam**.

Vsebine predavanja:

- Zgodnja pridelava krompirja (KGZS - Zavod Ljubljana)
- Novosti pri pridelavi krompirja v svetu (Kmetijski inštitut Slovenije).

Predavanje velja za SKOP/KOP.

Vstopnine ni.

Vabljeni!

Zveza društev rejcev drobnice Slovenije in Revija Drobnica v sodelovanju z Društvom rejcev drobnice Notranjske in Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije

prirejamo:

14. DRŽAVNO TEKMOVANJE V STRIŽNJI OVC

ki bo v nedeljo, 4. oktobra 2009, ob 10. uri v Razorski dolini pri Vrhniku na kmetiji Fortuna, Podlipa 6.

Tekmovanje strižnje bo potekalo v dveh kategorijah: s škarjami in z električnimi strojčki. Obenem bosta potekali:

7. DRŽAVNA RAZSTAVA OVC IN KOZ ter 1. DRŽAVNA RAZSTAVA BURSКИH KOZ

Predstavili bomo vse, kar je povezano z rejo drobnice: volnene izdelke, izdelke iz ovčjega in kozjega mleka, meso drobnice in mesne jedi, opremo za rejo drobnice, pse, ki pomagajo rejcem pri delu... Za otroke in odrasle bomo pripravili delavnico polstenja. Pripravili bomo tudi razstavo malih živali.

Na prireditvi bo podelitev nagrad Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano rejcem drobnice za najboljše dosežene rezultate pri reji plemenskih koz in ovc in splošno urejenost kmetije.

Pridružite se nam, da bomo skupaj preživeli prijeten dan!

Šesti vseslovenski shod kmetov na Ponikvi in Slomu

Vabljeni na **6. vseslovenski shod kmetov** k zavetniku slovenskih kmetov, slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva Antonu Martinu Slomšku, ki bo v **nedeljo, 11. oktobra 2009, na Ponikvi in Slomu pri Šentjurju**.

Letošnje srečanje bo potekalo pod sloganom: **Kdor svojo domovino ljubi, se bo vsega veselil, kar srečo domovine povišuje.**

Srečanje se bo pričelo ob **12. uri s sveto mašo v župnijski cerkvi sv. Martina na Ponikvi**. Ob **14.30** bo potekala svečana akademija pred rojstno hišo blaženega Antona Martina Slomška na Slomu. Kulturni program bo pripravljen v duhu slogana prireditve z osrednjim govornikom **prof. dr. Jožetom Mačkom**.

ZA PRIJAVO NA ORGANIZIRAN PREVOZ NA PONIKVO POKLİČITE NA SVOJO OBMOČNO ENOTO:

OBMOČNA ENOTA KGZS	KONTAKTNA OSEBA	TELEFON	e-pošta	OPOMBE
Brežice	Matjaž Vojtkovszky	07 490 22 16 051 687 811	matjaz.vojtkovszky@gov.si	Prijava možna vsak dan od 8. do 11. ure
Celje in Slovenj Gradec	Nada Kolenc	03 42 55 510	tajnistvo@ce.kgzs.si	
Kočevje	Janko Debeljak	041 310 188	kss.loskipotok@lj.kgzs.si	
Koper	Srečko Horvat David Štok	031 666 143 041 349 198	srecko.horvat@go.kgzs.si	
Kranj	Mojca Demšar	04 2804 624	mojca.demsar@kr.kgzs.si	
Ljubljana	Elizabeta Tratnik	01 513 07 00	tajnistvo@lj.kgzs.si	Prijave zbiramo vsak delovni dan, najpozneje do srede, 7. okt. 2008, od 8.00 - 13.00 ure
Maribor	Anica Kirič	02 2284 913	anica.kiric@kmetijski-zavod.si	
Murska Sobota	Darinka Horvat	025391410	kgzs.zavod.ms@gov.si	
Nova Gorica	Ksenija Vončina	05 3351 233	ksenija.voncina@kvz-ng.si	Prijave zbiramo vsak delovni dan, najpozneje do srede, 7. okt. 2009, od 8.00 - 14.00 ure
Novo mesto	Katarina Omerzel	07 373 05 70	kss.oddelek-nm@gov.si	
Postojna	Majda Godina	05 720 04 30 051 683 364	majda.godina@go.kgzs.si	
Ptuj	Rudi Bunderla	02 749 36 40 031 649 006	rudi.bunderla@kgz-ptuj.si	